

**UCHWAŁA NR VII/76/2019
RADY MIEJSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ**

z dnia 16 kwietnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielsku-Białej w 2018 roku**

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)

**Rada Miejska
postanawia**

§ 1. Przyjąć do wiadomości sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2018 r., stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Janusz Okrzesik

Załącznik do uchwały Nr VII/76/2019
Rady Miejskiej w Bielsku-Białej
z dnia 16 kwietnia 2019 r.

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2018 roku

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2018 roku	9
1.2. Realizacja budżetu MOPS	10
1.2.1. Budżet MOPS w latach 2016-2018	10
1.2.2. Realizacja budżetu – wydatki w 2018 roku	11
1.2.3. Realizacja dochodów w 2018 roku	14
2. Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej.....	16
2.1. Pomoc finansowa	16
2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym	16
2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, „Dobry Start” i fundusz alimentacyjny	18
2.1.3. Dodatki mieszkaniowe	18
2.1.4. Dodatki energetyczne	18
2.1.5. Stypendia szkolne	18
2.2. Pomoc środowiskowa	19
2.2.1. Zadania pracowników socjalnych	20
2.2.2. Mieszkania chronione	22
2.2.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	23
2.2.4. Program osłony <i>Pomoc gminy w zakresie dożywiania</i> na lata 2014-2020.....	23
2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne	25
2.3.1. Usługi opiekuńcze	25
2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	25
3. Pomoc specjalistyczna	28
3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki	28
3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych.....	28
3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych	28
3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych	28
3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki	28

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego	28
3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej	29
3.2.1. Domy pomocy społecznej.....	29
3.2.2. Ośrodki wsparcia	35
3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych	35
4. Programy oraz Projekty.....	43
4.1. Programy profilaktyczne	43
4.1.1. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym	43
4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie <i>Niebieska Karta</i>	43
4.2. Programy i projekty aktywizacyjne	45
4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych	45
4.2.2. Projekt p.n.: <i>Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej</i>	48
4.3. Programy integracyjne	50
4.3.1. Program p.n.: <i>Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych</i>	50
4.3.2. Program p.n.: Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej	51
4.4. Programy opiekuńcze	55
4.4.1. Projekt p.n.: <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej</i>	55
4.4.2. Program p.n.: <i>Gielda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku- Białej</i>	56
4.4.3. Projekt p.n.: <i>Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych</i>	57
4.4.4. Program osłonowy <i>Pomoc gminy w zakresie dożywiania</i> na lata 2014-2020.....	58
4.5. Pozostałe Projekty	59
4.5.1. Projekt pn.: <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach</i>	59
4.5.2. Projekt pn.: <i>Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin</i> ..	60
4.6. Inne Programy	61
5. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, „Dobry Start” i fundusz alimentacyjny	63
5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka	65
5.2. Świadczenie wychowawcze.....	67
5.3. Świadczenie „Dobry Start”	68
5.4. Fundusz alimentacyjny	68
6. Dodatki mieszkaniowe	72
7. Dodatki energetyczne.....	74

8. Stypendia szkolne.....	76
9. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	78
10. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	81
11. Windykacja należności	84
12. Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS.....	87
12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji	87
13. Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka.....	90
13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa	90
13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne	90
13.1.2. Ochrona danych osobowych	91
13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ	91
13.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej	92
13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy	92
13.3. Roboty remontowe	94
13.4. Zamówienia publiczne.....	94
14. Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS	97
15. Zakończenie	102

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a descending sequence from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the main title.

Informacje wstępne

1. WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej działa na mocy *Uchwały Nr XIII/52/90 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 25.10.1990r.*, w oparciu o art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 9 ust. 1 *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym* (Dz.U. z 2018 poz. 994 z późn. zm.).

W roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizował zadania wynikające m.in. z następujących ustaw:

- Ustawy o pomocy społecznej;
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawy o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- Ustawy o dodatkach mieszkaniowych;
- Ustawy o prawie energetycznym;
- Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych;
- Ustawy o dostępie do informacji publicznej;
- Ustawy o finansach publicznych;
- Ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- Ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji;
- Ustawy o pracownikach samorządowych;
- Ustawy o rachunkowości;
- Ustawy prawo zamówień publicznych;
- Ustawy Kodeks cywilny;
- Ustawy Kodeks postępowania administracyjnego;
- Ustawy Kodeks pracy.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na realizację zadań wydatkował ogółem kwotę **184.626.225,62zł** (2017r. – **176.743.951,01zł**; 2016r. – 147.520.370,26zł). W okresie sprawozdawczym w tut. Ośrodku przyjęto **59.914** wniosków, przeprowadzono **9.990** wywiadów środowiskowych oraz wydano **65.596** decyzji. Szczegółowo dane przedstawia Tabela 1. Ze wsparcia udzielanego na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* skorzystało **2.541** środowisk, a łączna ilość osób w rodzinach, do których trafiła pomoc to **4.711**.

Tabela 1: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej – ujęcie ilościowe w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Korespondencja przychodząca do MOPS	30.006	29.706	28.408
2.	Przyjęte wnioski	47.444	47.636	59.914
3.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe	12.836	11.422	9.990
4.	Wydane decyzje	54.153	54.820	65.596
5.	Wydane orzeczenia	3.431	3.445	3.393
6.	Wydane zaświadczenia o korzystaniu z pomocy	963	786	934
7.	Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakty socjalne	1.213	1.155	748

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest doprowadzenie osób i rodzin do ich życiowego usamodzielnienia. Osiągnięcie tego celu wymaga współpracy i zaangażowania w cały proces zarówno samych zainteresowanych jak też instytucji i przedstawicieli władz lokalnych, dzięki czemu podejmowane działania mają charakter kompleksowy, spójny – możliwie najbardziej optymalny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, mając na uwadze właśnie takie wytyczne, organizował działania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej przy wykorzystaniu zasobów własnych, ale również na zasadzie partnerstwa z różnorodnymi organizacjami i instytucjami. Podejmował działania profilaktyczne, aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponadto pozyskiwał środki z różnorodnych programów rządowych i funduszy strukturalnych, by w sposób najbardziej całościowy i profesjonalny wspierać osoby i rodziny w przezwyciężaniu ich życiowych trudności i w ich usamodzielnianiu.

1.1 Istotne przedsięwzięcia realizowane w 2018 r.

- Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej* w partnerstwie z Fundacją Aktywności Społecznej *Złote Łany* oraz Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym *Teatr Grodzki*.
- Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych* (Zadanie nr 1).
- Dalsza realizacja projektu konkursowego oraz prace nad utrzymaniem trwałości projektu p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej*.
- Rozpoczęcie realizacji projektu konkursowego p.n.: *Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach*, etap II.
- Rozpoczęcie udziału w projekcie p.n.: *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin*.
- Kontynuacja udziału w pilotażowym programie p.n.: *Aktywny samorząd* wspierającym osoby niepełnosprawne w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.
- Współpraca z Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach porozumienia zawartego na potrzeby realizacji projektu *Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)*, Podprogram 2018, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
- Realizacja wypłat świadczeń z rządowego programu „Dobry Start” w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł.
- Udział w patrolach miejsc niemieszkalnych, w których przebywały osoby bezdomne – organizowanych wraz ze Strażą Miejską i Policją.
- Organizacja Pikniku dla Rodzin Zastępczych.
- Udział w pracach Komisji Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nad projektem uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta.
- Reorganizacja Działu Pomocy Środowiskowej poprzez wyodrębnienie Zespołu Wsparcia Zdrowia Psychicznego, którego celem jest wsparcie środowiska osób chorych psychicznie i ich otoczenia we wdrażaniu indywidualnej ścieżki zdrowia.
- Zawarcie porozumień z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej dotyczących przejęcia w użytkowanie 2 lokali z przeznaczeniem na mieszkania chronione wspierane.
- Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi m.in. z Centrum Integracji Społecznej w ramach BSA Teatr Grodzki, Kołem Bielskim Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, Śląską Fundacją Błękitny Krzyż oraz Związkiem Kawalerów Maltańskich.

1.2 Realizacja budżetu MOPS

1.2.1 Budżet MOPS w latach 2016-2018

Wyszczególnienie		Wykorzystane środki /w zł./		
		2016	2017	2018
I	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina	99 801 915,27	127 473 020,28	130 865 786,36
II	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – powiat	1 388 195,36	1 796 475,37	1 827 660,79
III	Dotacje celowe na zadania własne – gmina	7 445 672,61	6 111 202,74	5 596 815,31
IV	Dotacje celowe na zadania własne – powiat	119 579,00	255 620,95	220 784,00
V	Zadania własne – gmina	25 900 142,14	27 427 095,74	29 670 418,02
VI	Zadania własne – powiat	8 096 443,30	8 862 114,77	11 260 362,16
VII	Porozumienia pomiędzy powiatami	477 873,07	518 742,92	457 644,59
VIII	Projekt unijny Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych (MOPS)	0,00	10 000,00	288 125,00
IX	Projekt unijny <i>Bielsko-Biała łączy ludzi</i> RPO WSL	686 543,74	663 544,50	0,00
X	Projekt unijny <i>Dziecko-Rodzina-Przyszłość</i> (MOPS)	0,00	24 100,00	49 403,08
XI	Projekt unijny <i>Zintegrowana Animacja Społeczna</i>	0,00	126 030,90	996 662,41
XII	Projekt unijny <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego</i>	30 380,00	0,00	37 571,03
XIII	Projekt unijny <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze</i>	141 948,09	283 089,03	98 420,33
XIV	Projekt unijny <i>Stop wykluczeniu społecznemu</i>	36 329,68	37 110,60	0,00
XV	Fundusz celowy PFRON	3 067 813,77	2 815 706,68	2 932 476,00
XVI	Program <i>Aktywny Samorząd</i>	327 534,23	340 096,53	324 096,54
RAZEM:		147 520 370,26	176 743 951,01	184 626 225,62

1.2.2 Realizacja budżetu – wydatki w 2018 roku

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2018 /w zł./	Środki wydatkowane w 2018 roku /w zł./	
Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej – gmina				
Ogółem		131 657 431,73	130 865 786,36	
w tym:				
I	Pozostała działalność – koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych	44 706,00	43 514,60	
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	40 105 605,00	40 046 583,45	
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	301 079,00	299 842,75	
	Ośrodki pomocy społecznej – realizacja zadania dot. wynagrodzenia za sprawowanie opieki przyznanej przez sąd	101 683,00	101 567,88	
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze podopiecznych	136 283,00	132 404,22	
	Dodatki energetyczne	121 718,73	119 672,66	
	Realizacja <i>Ustawy z dnia 4.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”</i>	90 640,00	82 400,00	
	Świadczenie <i>Dobry Start</i>	5 920 000,00	5 460 970,00	
	Świadczenia wychowawcze <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	84 835 717,00	84 578 830,80	
	Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - powiat			
	Ogółem		1 838 794,00	1 827 660,79
w tym:				
II	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	24 534,00	21 996,00	
	Zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności	390 320,00	389 789,80	
	Dodatki wychowawcze Rodziny Zastępcze <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	1 351 400,00	1 344 194,99	
	Świadczenie <i>Dobry Start</i>	72 540,00	71 680,00	
Dotacje celowe na zadania własne – gmina				
Ogółem		5 780 914,00	5 596 815,31	
w tym:				
III	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	158 000,00	153 975,87	
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – zasiłki okresowe	412 000,00	406 942,96	
	Zasiłki stałe	1 848 000,00	1 829 290,86	
	Ośrodki pomocy społecznej	1 944 311,00	1 904 305,24	
	Pozostała działalność – dożywianie dzieci	1 020 000,00	1 020 000,00	
	Pomoc materialna dla uczniów	307 536,00	191 233,38	
	Wspieranie rodziny	91 067,00	91 067,00	
	Dotacje celowe na zadania własne – powiat			
Ogółem		220 784,00	220 784,00	
w tym:				
IV	Rodziny zastępcze	220 784,00	220 784,00	

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2018 /w zł./	Środki wydatkowane w 2018 roku /w zł./
V	Zadania własne – gmina		
	Ogółem	30 267 424,10	29 670 418,02
	w tym:		
	Zwalczanie narkomanii	26 217,00	25 365,99
	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	195 800,00	184 432,11
	Ośrodki wsparcia – Schronisko dla Osób Bezdomnych, Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, Noclegownia	1 420 951,52	1 384 581,87
	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, zwroty nienależnie pobranych świadczeń	1 103 987,00	1 038 583,61
	Świadczenia rodzinne – w tym rodzina plus	1 400 697,26	1 398 890,38
	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne – świadczenia społeczne	798 847,69	781 546,82
	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	1 123,00	670,10
	Dodatki mieszkaniowe, zwroty dodatków energetycznych	4 114 544,05	4 109 422,70
	Zasiłki stałe	31 500,00	29 813,17
	Ośrodki pomocy społecznej	15 621 279,63	15 435 462,36
	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – mieszkania chronione	626 600,95	587 271,03
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	823 000,00	817 804,12
	Program rządowy dożywianie	750 536,00	744 358,62
	Pozostała działalność – prace społecznie użyteczne	1 701 182,09	1 677 506,10
	Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej	581 609,91	575 321,88
	Zasiłki pielęgnacyjne – zwroty	1600,00	703,30
	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	600,00	0,00
	Koordinacja przez asystenta rodziny finansowanych ze środków Funduszu Pracy zadań określonych w art. 8 ust. 2 <i>Ustawy z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”</i>	35 815,00	35 815,00
	Wspieranie rodziny	336 968,00	336 899,46
	Pomoc materialna dla uczniów	100 800,00	47 967,54
	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 278,00	5 278,00
Świadczenia wychowawcze 500+	588 487,00	452 723,86	
VI	Zadania własne – powiat		
	Ogółem	11 407 727,97	11 260 362,16
	w tym:		
	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	959 200,00	901 259,66
	Domy pomocy społecznej	4 285 000,00	4 277 739,42
	Rodziny zastępcze	5 411 580,97	5 351 733,21
Ośrodki pomocy społecznej – dot. PFRON	73 312,00	73 312,00	

Wyszczególnienie		Środki przyznane na rok 2018 /w zł./	Środki wydatkowane w 2018 roku /w zł./
	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - PFRON	200 000,00	200 000,00
	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	345 335,00	333 516,67
	Zakłady opiekuńczo – lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	133 300,00	122 801,20
VII	Porozumienia pomiędzy powiatami		
	Ogółem	502 328,00	457 644,59
	w tym:		
	Porozumienia pomiędzy powiatami – Rodziny zastępcze	502 328,00	457 644,59
VIII	Projekt unijny <i>Dziecko-Rodzina-Przyszłość (MOPS)</i>		
	Ogółem	50 080,01	49 403,08
IX	Projekt unijny <i>Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego</i>		
	Ogółem	126 327,50	37 571,03
X	Projekt unijny <i>Efektywniejsze usługi opiekuńcze</i>		
	Ogółem	119 683,90	98 420,33
XI	Projekt unijny <i>Zintegrowana Animacja Społeczna</i>		
	Ogółem	1 179 253,90	996 662,41
XII	Projekt unijny <i>Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych (MOPS)</i>		
	Ogółem	291 125,00	288 125,00
XIII	Fundusz celowy – PFRON		
	Ogółem	2 932 476,00	2 932 476,00
	w tym:		
	Turnusy rehabilitacyjne	299 993,80	299 993,80
	Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) SPR Port i BSA Teatr Grodzki	1 327 680,00	1 327 680,00
	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	569 101,00	569 101,00
	Sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	634 825,81	634 825,81
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	100 875,39	100 875,39	
XIV	Fundusz celowy – PROGRAM AKTYWNY SAMORZĄD		
	Ogółem	378 945,92	289 859,17

1.2.3 Realizacja dochodów w 2018 roku

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie /w zł./
1.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	19 050,50
2.	Odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	550 740,52
3.	Odpłatność za pobyt w Noclegowni	876,39
4.	Odpłatność za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych, Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi	58 424,43
5.	Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	42 681,18
6.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej	300 157,61
7.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków (celowe, okresowe)	17 932,30
8.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych zasiłków stałych	29 813,17
9.	Odpłatność za usługi opiekuńcze	326 115,28
10.	Odpłatność za pobyt w mieszkaniach chronionych	30 916,05
11.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych, energetycznych	3 471,22
12.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	21 334,24
13.	Pozostałe dochody (sprzedaż makulatury, zwroty kosztów upomnienia, grzywny i inne kary pieniężne, zwroty opłat sądowych, zwroty za media uregulowane przez Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym oraz Śląską Fundację Błękitny Krzyż)	71 008,55
14.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń -usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00
15.	Wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranej pomocy materialnej dla uczniów	199,00
16.	Wpływy z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego <i>Program Rodzina 500 Plus</i>	289 940,63
17.	Wpływy z tytułu rozliczenia za media za rok 2015 (Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)	423,52
18.	Wpływy z tytułu nienależnie opłaconych składek z ubezpieczenia zdrowotnego	670,10
19.	Wpływy z tytułu zwrotu za dożywianie	1 119,85
RAZEM:		1 764 874,54

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the text.

Pomoc środowiskowa i organizowanie społeczności lokalnej

2. POMOC ŚRODOWISKOWA I ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej*, w oparciu o którą funkcjonuje bielski Ośrodek, możliwe do wykorzystania są dwie formy udzielania pomocy.

Pierwsza, to świadczenia pieniężne, mające charakter np. zasiłku stałego, okresowego, czy też celowego. Świadczenia te realizowane są na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej w oparciu o rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby/rodziny. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 701zł, osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528zł.

Druga forma, to świadczenia niepieniężne, mające charakter m.in. pracy socjalnej, pomocy rzeczowej, specjalistycznego poradnictwa, interwencji kryzysowej, usług opiekuńczych, umieszczenia w domu pomocy społecznej, szkoleń, poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej. Ponadto, w ramach tej formy pomocy udzielane jest również potrzebującym osobom i rodzinom schronienie, zapewniane są posiłki i niezbędne ubranie. Grupa świadczeń niepieniężnych, to także pomoc dla osób usamodzielnianych (m.in. opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, to również pomoc w uzyskaniu zatrudnienia i wsparcie w formie rzeczowej na zagospodarowanie.

2.1. Pomoc finansowa

2.1.1. Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym

Pomoc finansowa dla osób i rodzin w środowisku lokalnym realizowana przez MOPS w Bielsku-Białej, jest jednym z elementów pomocy udzielanej klientom w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji życiowej oraz wspieraniu ich w procesie usamodzielniania i reintegracji ze środowiskiem. W 2018r. wypłacono zasiłki w łącznej wysokości **4.934.171zł**.

Tabela 2: Rodzaj, ilość i wysokość wypłaconych świadczeń w latach 2016-2018

l.p.	Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń			Kwota świadczeń /w zł./		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Świadczenia na zasiłki stałe środki wojewody	4.679	4.440	4.086	2.097.989	1.952.125	1.829.291
2.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	4.088	3.810	3.446	175.522	164.469	153.976
3.	Świadczenia na zasiłki celowe /odzież, opał, leki, bilety MZK, pogrzeby, zdarzenia losowe .../	2.484	2.093	1.892	945.618	781.397	779.877
4.	Świadczenia na zasiłki okresowe	4.354	3.629	2.716	789.151	545.236	406.943
5.	Świadczenia na program p.n.: <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	159.920	84.693	64.129	3.165.540	2.066.635	1.764.084

Tabela 3: Zadania własne gminy, realizowane w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2016-2018

l.p.	Zadania własne gminy	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Schronienie /Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi*, Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia/	97	117	133	1.135.751	1.188.129	1.384.582	97	117	133
2.	Posiłek ogółem	1.481	782	599	1.018.206	523.860	410.005	2.869	1.552	1.222
2.1	W tym: dzieci	1.481	782	599	1.018.206	523.860	410.005	2.869	1.552	1.222
3.	Usługi opiekuńcze	457	403	398	1.345.859	2.479.074	2.715.961	499	460	450
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego**	4	3	5	2.830	9.000	16.000	8	6	9
5.	Sprawienie pogrzebu**	15	23	20	37.500	55.200	48.000	15	23	20
6.	Zasiłki celowe /opał, odzież, żywność, leki bilety MZK, bilety kredytowe.../**	1.600	1.307	1.134	3.052.622	2.259.972	2.069.956	3.327	2.327	1.988
7.	Zasiłki okresowe**	939	749	628	789.151	545.236	406.943	1.962	1.343	1.036
8.	Zasiłki stałe (dla osób niezdolnych do pracy, które nie nabyły uprawnień do świadczeń z ZUS)	478	478	430	2.097.989	1.952.125	1.829.291	601	585	509

* Schronisko dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi funkcjonuje w strukturze MOPS od 01.08.2018r.

** zasiłki świadczenia przyznane decyzją administracyjną – wypłata następuje po uprawomocnieniu decyzji

Tabela 4: Zadania obligatoryjne i fakultatywne zlecone gminie w latach 2016-2018

1. Zadania obligatoryjne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.1	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	22	24	23	105.764	100.546	100.067	-	-	-
1.1.1	Wynagrodzenie należne kuratorowi z tytułu sprawowania kurateli przyznane przez sąd	4	3	3	19.549	12.144	12.144	-	-	-

1. Zadania obligatoryjne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.2	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	436	430	386	175.522	164.469	153.976	548	526	455
1.2.1	Finansowanie kosztów związanych z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, (art. 8 Ustawy o pomocy społecznej zgodnie z art. 7 ust.4 Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).	149	182	279	37.651	43.786	43.515	-	-	-
1.3	Zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Zadania fakultatywne										
l.p.	Zadania zlecone gminie	Ilość osób, którym przyznano decyzją świadczenie			Kwota świadczeń /w zł./			Ilość osób w rodzinach		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
2.1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	94	91	89	123.564	126.224	132.404	145	133	141

2.1.2. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, „Dobry Start” i fundusz alimentacyjny

Opisano w rozdziale nr 5;

2.1.3. Dodatki mieszkaniowe

Opisano w rozdziale nr 6;

2.1.4. Dodatki energetyczne

Opisano w rozdziale nr 7;

2.1.5. Stypendia szkolne

Opisano w rozdziale nr 8;

2.2. Pomoc środowiskowa

Pierwszoplanową i najistotniejszą formą pomocy realizowaną przez pracowników socjalnych Działu Pomocy Środowiskowej jest stosowanie odpowiednich metod działania, mających na celu rozwiązanie problemów zgłaszanych przez klienta – aktywnego partnera. Pracownik socjalny podejmuje współpracę z rodziną, diagnozuje jej sytuację, określa plan pomocy, który umożliwiłby jej usamodzielnienie, a tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną.

Tabela 5: Struktura świadczeniobiorców, którzy uzyskali pomoc w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* w latach 2016-2018

l.p.	Struktura świadczeniobiorców	Ilość rodzin*		
		2016	2017	2018
1.	Ubóstwo	827	673	832
2.	Sieroctwo	10	2	2
3.	Bezdomność	205	181	159
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	281	173	254
4.1.	Wielodzietność	121	73	88
5.	Bezrobocie	748	452	349
6.	Niepełnosprawność	1.246	1.192	1.090
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	1.705	1.546	1.418
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	617	430	559
8.1	Rodziny niepełne	463	331	281
8.2	Rodziny wielodzietne	155	92	75
9.	Przemoc w rodzinie	65	45	36
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0
11.	Alkoholizm	374	368	339
12.	Narkomania	12	12	9
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	49	46	27
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0
16.	Zdarzenie losowe	4	3	5
17.	Sytuacja kryzysowa	5	1	0
18.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

* wartości nie sumują się – jedna rodzina może korzystać z pomocy z kilku powodów

Tabela 6: Ilość osób, rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną MOPS w oparciu o *Ustawę o pomocy społecznej* latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	Ilość osób, którym przyznano świadczenia			Ilość rodzin			Ilość osób w rodzinach		
		Lata								
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	3.587	2.670	2.357	2.407	1.985	1.814	5.212	3.649	3.193
2.	Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	94	91	89	89	86	84	145	133	141
3.	Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	3.537	2.617	2.310	2.371	1.947	1.774	5.150	3.580	3.128
4.	Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	-	-	715	915	727	1431	2.030	1.518
5.	Ilość rodzin objętych pomocą społeczną (łącznie wiersz 1+4)	-	-	-	3.122	2.900	2.541	6.643	5.679	4.711

2.2.1. Zadania pracowników socjalnych

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały charakter bardzo zróżnicowany, dostosowane były bowiem do indywidualnej sytuacji osób i rodzin, zgłaszających się w celu uzyskania różnorodnych form pomocy. Do tych działań konieczne jest skuteczne wykorzystanie narzędzia zwanego pracą socjalną, która w założeniu jest niematerialnym wsparciem przy kształtowaniu nowych postaw, czyli zmianie sposobu myślenia. Rolą pracownika socjalnego jest przekonanie dorosłego człowieka jak zacząć postępować inaczej niż do tej pory; jak sprawić, by zrezygnował z niszczących jego życie nawyków; jak uświadomić mu, że zmiana w jego życiu jest konieczna, bo to on odpowiada za jakość swojego życia; w jaki sposób wzbudzić w nim determinację do zmiany i spowodować żeby była trwała. Zdolność człowieka do przemiany warunkuje motywacja, której podłożem jest trafne zdiagnozowanie środowiska oraz stałe towarzyszenie pracownika socjalnego w procesie zmian. Dlatego pracownicy socjalni położyli ogromny nacisk na bezpośredni kontakt ze środowiskami, które wymagały stałego wsparcia (6.333 wizyty), bowiem uzyskanie zmiany nie jest jednorazowym aktem, lecz długim i skomplikowanym procesem.

Dla podniesienia skuteczności działań w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni wykorzystywali kontrakt socjalny. W kontrakcie tym opracowywano ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułowano cele, które miała osiągnąć osoba/rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła. Narzędzie to, określało również uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań.

W 2018r. w Dziale Pomocy Środowiskowej zawarto łącznie 716 kontraktów socjalnych. Jasne określenie celu i sprecyzowanie działań daje możliwość uwidocznienia zmian w sytuacji życiowej strony od momentu zawarcia kontraktu socjalnego do czasu osiągnięcia zamierzonego celu. Kontrakty socjalne dotyczyły znacznej grupy klientów, którzy od wielu lat korzystają ze świadczeń tutaj. Ośrodka i nie chcą samodzielnie egzystować lub nie wierzą, że mogą podjąć działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji życiowej. Największa liczba kontraktów socjalnych zawarta została z osobami z problemem alkoholowym. Rolą pracownika socjalnego było takie zmotywowanie osoby/rodziny, aby aktywnie planowała kolejne działania zmierzające do osiągnięcia celu, a nie tylko wykazała wolę współpracy. Kontrakt socjalny jest narzędziem,

które pozwala jasno określić procedury postępowania w sprawach świadczeń z pomocy społecznej (tj. przyznania, ograniczania lub odmowy świadczeń).

W ramach szeroko rozumianej pracy socjalnej pracownicy socjalni motywowali klientów do podjęcia działań w kierunku rozwiązania swoich problemów. W wyniku tych działań w 2018r. usamodzielniono się 57 osób/rodzin, które osiągnęły trwałą poprawę jakości swojego życia.

W 2018r. pracownicy socjalni w ramach przyjęć stron w siedzibie Ośrodka przyjęli 12.089 osób, co świadczy o ilości problemów, z którymi obecnie nie radzą sobie mieszkańcy miasta. Udzielanie poradnictwa i pomocy finansowej osobom będącym w trudnej sytuacji życiowej, wskazywanie możliwości rozwiązania zgłaszanych problemów nałożyły na pracowników socjalnych obowiązek podejmowania wzmożonych działań.

Działania realizowane na rzecz osób chorych i niepełnosprawnych

- Współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Administracją Domów Mieszkalnych oraz Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w zakresie porządkowania lokali zajmowanych przez osoby starsze, niepełnosprawne;
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, organizacjami społecznymi oraz pozarządowymi w zakresie realizowania pomocy osobom niepełnosprawnym i mieszkającym samotnie, których członkowie rodziny pozostawili bez wsparcia;
- Powiadamianie Sądu Rodzinnego o zagrożeniu życia i zdrowia osób, niewyrażających zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub niewyrażaniu zgody na leczenie szpitalne, których stan zdrowia uniemożliwiał samodzielne funkcjonowanie w środowisku;
- Rozpoznawanie możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i kierowanie do zakładów pracy chronionej, które dysponują wolnymi etatami pracy;
- Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, do czasu uzyskania środków na jego zakup z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów osób wnioskujących o skierowanie do dziennych i całodobowych Ośrodków Wsparcia;
- Informowanie o możliwości uczestnictwa w zajęciach odbywających się w placówkach samopomocowych oraz Klubach dla osób starszych;
- Podejmowanie na wniosek Policji, pracowników służby zdrowia, środowiska lokalnego natychmiastowych interwencji pozostających w kompetencji pracownika socjalnego w zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób samotnych i pozostających w rodzinie, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały wsparcia w formie usług opiekuńczych;
- Rozznawanie sytuacji osób i rodzin, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osób korzystających ze wsparcia;
- Udzielanie wsparcia finansowego na zakup: żywności, leków, opału oraz innych zgłaszanych potrzeb, m.in. biletów socjalnych umożliwiających bezpłatny dojazd na rehabilitację i leczenie;
- Wspieranie środowisk osób chorych i niepełnosprawnych;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych i kompletowanie dokumentów u pacjentów przyjętych do szpitali w trybie nagłym, a nieubezpieczonych w zakresie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków publicznych, osobom nieposiadającym wskazanych uprawnień.
- Rekrutacja osób chorych psychicznie i ich otoczenia do projektu pn.: „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego”.

Działania realizowane na rzecz rodzin wielodzietnych, niepełnych, rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

- Informowanie rodziców i opiekunów prawnych dzieci o możliwości skorzystania z kolonii i półkolonii organizowanych przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i Kuratorium Oświaty w Katowicach;
- Przeprowadzanie postępowań administracyjnych na wniosek rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz z urzędu w celu opłacenia gorącego posiłku dzieciom uczęszczającym do szkół, przedszkoli i żłobka;
- Rozpoznawanie przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinno-bytowej dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji a objętych gorącym posiłkiem na wniosek dyrektorów placówek oświatowych w celu zdiagnozowania problemów i ustalenia ich przyczyn;
- Podejmowanie działań w zakresie dokonywania analizy sytuacji rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny działającego na rzecz dziecka i rodziny, opracowywanie wraz z asystentem wspólnego planu pracy z rodziną;
- Wsparcie finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, m.in. w zakresie: żywności, opału, leków, wydatków mieszkaniowych, odzieży, obuwia oraz biletów socjalnych;
- Współpraca z kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami świetlic środowiskowych;
- Kierowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację rodziny i wydanie zarządzeń wobec małoletnich dzieci;
- Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy i procedury *Niebieska Karta*;
- Zobowiązanie członków rodzin, w których stwierdzono istnienie problemu alkoholowego, do podjęcia współpracy w zakresie jego rozwiązania oraz kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem bezrobocia do prac społecznie użytecznych;
- Wnioskowanie o uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej działającego w ramach Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*, osób wykluczonych celem przywrócenia ich na rynek pracy i integrację ze społeczeństwem;
- Motywowanie do przyjęcia aktywnej postawy w kierunku znalezienia zatrudnienia (przedstawianie ofert pracy, pozyskiwanie informacji o wolnych etatach z OHP oraz zakładów pracy znajdujących się na terenie miasta);
- Współpraca z Radami Osiedli i zespołami charytatywnymi;
- Współpraca z dzielnicowymi Komisariatów Komendy Miejskiej Policji.

2.2.2. Mieszkania Chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Prowadzonych jest 5 mieszkań chronionych (4 mieszkania chronione treningowe oraz 1 mieszkanie chronione wspierane). W 2018r. z 33 miejsc w mieszkaniach chronionych skorzystało 45 osób/rodzin.

W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi oraz pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Wsparcie w mieszkaniach chronionych zapewnia pracownik socjalny, opiekun mieszkania, asystent osoby niepełnosprawnej i inni specjaliści w zależności od indywidualnych potrzeb osoby wymagającej pomocy.

Działania podejmowane w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych:

- Obsługa rozliczeń mediów wynikających z użytkowania lokali przeznaczonych na mieszkania chronione;
- Zabezpieczenie niezbędnego stanu wyposażenia – naprawa lub wymiana zużytego sprzętu, dostosowanie do obowiązujących standardów wynikających z przepisów prawa;
- Zlecenie wykonania okresowych przeglądów technicznych lokali – przeglądy elektryczne, kominiarskie, aktualizacja gaśnic;
- Bieżące usuwanie awarii;
- Stała współpraca z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej i Wspólnotami Mieszkaniowymi, w zasobach których funkcjonują mieszkania chronione.

W okresie sprawozdawczym podejmowano również działania zmierzające do powiększenia ilości mieszkań chronionych poprzez udział przedstawiciela Ośrodka w pracach Zespołu realizującego projekt pn.: *Rozwój mieszkalnictwa socjalnego i chronionego w Bielsku-Białej*. Ponadto, w ramach współpracy z ZGM przejęto w użytkowanie dwa lokale z przeznaczeniem na mieszkania chronione wspierane. Lokale zaopatrzone w media i wyposażono.

2.2.3. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Na przestrzeni roku 2018 kontynuowano realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Program ma na celu trwałe, intensywne i systematyczne wsparcie osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. Polega na dostarczaniu pomocy żywnościowej w formie paczek i posiłków. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa ma charakter uzupełniający w odniesieniu do form pomocy finansowej realizowanych w ramach wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kwalifikuje osoby/rodziny do pomocy żywnościowej wydając w tym celu skierowania umożliwiające odbiór żywności, której dystrybutorem na terenie miasta Bielsko-Biała jest organizacja partnerska programu tj. *Caritas Polska*. Zgodnie z założeniami PO PŻ pomocą żywnościową obejmowane są osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art.7 *Ustawy o pomocy społecznej*, których dochód nie przekracza określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Poziom kryteriów dochodowych dotyczących podprogramu 2018 określił minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i wynosił on 200% kryterium dochodowego tj. 1.402zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.056zł dla osoby w rodzinie. Ogółem wydano 449 skierowań dla 855 osób.

2.2.4. Program osłonowy Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020

Jedną z form pomocy, realizowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest finansowanie świadczeń w zakresie dożywiania w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup żywności. Świadczenia te, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020 przyznawane są celem:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- kształtowania właściwych nawyków żywnościowych.

Program *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* jest programem wieloletnim, realizowanym w latach 2014-2020. Ma on na celu wsparcie gmin w realizacji zadania obowiązkowego, jakim jest pomoc w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym. Na realizację tego Programu gmina

może otrzymać dotację, jeżeli udział jej środków własnych wynosi nie mniej niż 40% przewidzianych kosztów realizacji. Harmonogram zadań wykonywanych w ramach Programu wchodzi w życie corocznie, na mocy Uchwały Rady Ministrów. W 2018r. na realizację pomocy w formie dożywiania MOPS wydatkował ogółem kwotę 1.764.084zł.

Ośrodek wykonuje to zadanie w sposób ciągły, co jest ważne zwłaszcza dla dzieci realizujących obowiązek szkolny, ponieważ mogą one korzystać z tej formy pomocy przez cały rok szkolny, który nie pokrywa się z rokiem budżetowym.

Tabela 7: Kwota wydatkowana na realizację pomocy w formie dożywiania w latach 2016-2018

Lata	Rodzaj środków /w zł/	Wyszczególnienie		
		Dożywianie dzieci	Zasiłki celowe na żywność	Wartość łącznie /w zł/
2016	Środki Wojewody	444.308	1.424.602	1.868.910
	Środki z budżetu Miasta	573.898	722.732	1.296.630
	Razem:	1.018.206	2.147.334	3.165.540
2017	Środki Wojewody	311.445	888.555	1.200.000
	Środki z budżetu Miasta	212.415	654.220	866.635
	Razem:	523.860	1.542.775	2.066.635
2018	Środki Wojewody	244.770	775.230	1.020.000
	Środki z budżetu Miasta	165.235	578.849	744.084
	Razem:	410.005	1.354.079	1.764.080

Z programu wieloletniego *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* mogą korzystać osoby i rodziny, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *Ustawie o pomocy społecznej*. I tak, u osoby samotnie gospodarującej jest to kwota 951zł, a np. w rodzinie 4-osobowej – 3.084zł (100% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 634zł, dla osoby w rodzinie – 514zł). Natomiast pomoc w formie gorącego posiłku jest świadczeniem rzeczowym przysługujące bez względu na dochód osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go samodzielnie przygotować.

W okresie sprawozdawczym pomocą wynikającą z rządowego programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* objęto:

- 590 dzieci od 1 roku życia do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – na podstawie decyzji administracyjnej;
- 9 dzieci bez decyzji administracyjnej – na podstawie informacji dyrektora szkoły;
- 1.654 osoby, którym przyznano zasiłek celowy na żywność.

Wnioski o dożywianie dzieci składane są w tut. Ośrodku przez rodziców oraz pedagogów. W 2018r. z tej formy pomocy skorzystało 599 dzieci.

2.3. Usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz usługi specjalistyczne

2.3.1. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 11 *Ustawy o pomocy społecznej*) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2018r. usługi opiekuńcze przyznawane były osobom, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwale lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. W przypadku ludzi samotnych, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagali pomocy innych osób, a byli jej pozbawieni, przyznanie usług opiekuńczych miało charakter obligatoryjny. Celem pomocy było zabezpieczenie codziennych potrzeb usługobiorcy, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem w ich miejscu zamieszkania. Przyznane świadczenie uzależnione było od indywidualnych potrzeb danej osoby i mogło obejmować swoim zakresem: opiekę higieniczną, pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz wsparcie w załatwianiu spraw osobistych. Zakres przyznanej pomocy był na bieżąco monitorowany w celu dostosowania do zmieniających się potrzeb usługobiorców.

Usługi opiekuńcze przyznawane były również osobom, wymagającym pomocy innych osób, którym rodzina a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogli takiej pomocy zapewnić. W tym przypadku kierowano się przede wszystkim zasadą subsydiarności, zgodnie z którą udzielana pomoc była wsparciem, a nie wyręczaniem w opiece nad potrzebującym członkiem rodziny. Działanie to miało na celu zmobilizowanie rodziny, inicjowanie nowych przedsięwzięć na rzecz osoby potrzebującej pomocy, wzmocnienie więzi emocjonalnej, zintegrowanie rodziny.

W roku 2018r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto także rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Udzielane wsparcie miało na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez podmiot zewnętrzny (MG Marcin Grzesiak), z którym zawarto umowę dotyczącą realizacji zadania na 2018r. Działanie to umożliwiło zapewnienie ciągłości opieki tzn. realizację usług w godzinach wieczornych, nocnych oraz w soboty, niedziele i święta, koniecznych do zachowania poprawy stanu zdrowia lub zapobiegających jego pogorszeniu.

Łączenie form pomocy zapewniło osobom starszym i niepełnosprawnym możliwość zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych w ich własnym środowisku, bez konieczności ubiegania się o miejsce w domach pomocy społecznej.

2.3.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o pomocy społecznej*) należy: organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dział Usług Opiekuńczych organizował powyższe świadczenie zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych*, w którym określono rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat. Na podstawie przetargu nieograniczonego wyłoniono firmę, spełniającą wszystkie warunki do świadczenia tego rodzaju pomocy.

Przyznane świadczenie miało na celu nabycie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza kształtowanie umiejętności zaspokajania potrzeb życiowych, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, wspieranie, motywowanie i asystowanie w codziennych czynnościach. W 2018r. specjalistyczne usługi przyznano także dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania. Przyznana dotacja w kwocie 136.283,00zł pozwoliła w pełni zabezpieczyć potrzeby usługobiorców.

Tabela 8: Ilość osób objętych pomocą w formie usług w latach 2016-2018

Rok	Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Ilość nowych środowisk	Usługi realizowane przez opiekunki MOPS i podmiot zewnętrzny	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
2016	551	186	457 w tym; S - 371 R - 86	94 w tym: S – 50 R – 44 /w tym: 3 dzieci/
2017	494	137	403 w tym; S - 342 R -61	91 w tym: S – 56 R – 35/w tym: 3 dzieci/
2018	487	154	398 w tym: S - 342 R -56	89 w tym: S – 53 R – 36/w tym: 5 dzieci/

* S – osoby samotnie gospodarujące

* R – osoby w rodzinie

Tabela 9: Koszty i wpływy z usług opiekuńczych w latach 2016-2018

Zadania własne				Zadania zlecone			
Rok	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy z usług opiekuńczych /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń /w zł./	Wpływy ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi /w zł./	
						Odprowadzone do budżetu Wojewody	Odprowadzone do budżetu gminy
2016	93.324	1.345.859,00	187.989,83	5.891	123.564,00	8.764,52	461,27
2017	90.088	2.479.074,00	252.167,84	5.502	126.224,00	11.183,45	588,58
2018	95.385	2.715.961,00	262.976,44	5.889	132.404,00	11.744,34	618,15

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Pomoc specjalistyczna

3. POMOC SPECJALISTYCZNA

3.1. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki

3.1.1. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz realizacja pomocy na rzecz rodzin zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.2. Organizowanie opieki nad dzieckiem pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.3. Rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.4. Pomoc w integracji ze środowiskiem oraz przyznanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki

Opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*;

3.1.5. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Zadania realizowane przez Zespół opisano w odrębnym sprawozdaniu w ramach obowiązku wynikającego z art. 179 *Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

3.2. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w ramach pomocy specjalistycznej

3.2.1. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie własne gminy w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej (DPS) mieszkańców Bielska-Białej, którzy wymagali całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogli samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych (art. 54 *Ustawy o pomocy społecznej*). Równocześnie realizował zadanie własne powiatu w zakresie umieszczania skierowanych do domów pomocy społecznej mieszkańców Bielska-Białej oraz osób skierowanych przez inne gminy.

W MOPS wszystkie wnioski o skierowanie do DPS i umieszczenie w DPS realizuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków Wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe (w 2018r. przeprowadzili 822 wywiady) oraz udzielają informacji i porad (w 2018r. 328) osobom i rodzinom ubiegającym się o świadczenie w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano łącznie 1.373 wnioski dotyczące DPS, z czego:

- 1) 219 stanowiły wnioski osób starszych i/lub niepełnosprawnych o umieszczenie w DPS, z czego 25 wniosków wpłynęło z innych gmin;
- 2) 837 wniosków dotyczyło aktualizacji wywiadów środowiskowych na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt w DPS oraz spraw innych;
- 3) 317 wniosków dotyczyło wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych do współfinansowania kosztów pobytu członka rodziny w DPS.

Wzorem lat poprzednich, wnioski osób ubiegających się o skierowanie i umieszczenie w DPS, o częściowe lub całkowite zwolnienie z opłaty rozpatrywała powołana do tego Komisja Kwalifikująca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2018r. odbyło się 39 posiedzeń Komisji, podczas których rozpatrzono 210 wniosków.

Na terenie Bielska-Białej funkcjonowały 4 domy pomocy społecznej (prowadzone przez Miasto Bielsko-Biała) z 222 miejscami. Wszystkie spełniały standardy i posiadały zezwolenia Wojewody Śląskiego. Zaznaczyć należy, iż w naszych Domach przebywają osoby na tzw. „nowych zasadach” (tj. osoby umieszczone w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych po 01.01.2004r., za których opłatę wnoszą: sami umieszczeni, członkowie ich rodzin lub osoby niespokrewnione oraz gminy, które skierowały swoich mieszkańców do DPS) i „starych zasadach” (tj. osoby przebywające w domach pomocy społecznej na podstawie decyzji kierujących wydanych przed 01.01.2004r. Finansowanie pobytu tych osób pochodzi z ich własnych środków, natomiast pozostałe koszty pokrywane są z wygasających dotacji celowych, niewystarczających jednak do pokrycia pełnych kosztów pobytu tych osób).

Tabela 10: Domy Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej: typ, ilość miejsc, średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w latach 2016-2018

l.p.	Nazwa DPS/Adres	Ilość miejsc	Typ Domu	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w DPS /w zł./		
				2016	2017	2018
1.	DPS <i>Dom Nauczyciela</i> ul. Pocztowa 14a	92	dla osób w podeszłym wieku (K/M)*	2.994,00	3.184,00	3.411,00
2.	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	57	(42 miejsca) dla osób w podeszłym wieku (15 miejsc) dla osób niepełnosprawnych fizycznie (K/M)	3.163,00	3.508,00	3.947,00
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11	48	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	4.292,00	4.685,00	4.996,00
4.	DPS <i>Hospicjum</i> Aleja Armii Krajowej 181	25	dla osób przewlekle somatycznie chorych (K/M)	4569,88	5.055,89	5672,03

* (K) – kobiety

* (M) – mężczyźni

Tabela 11: Osoby skierowane i umieszczone w DPS według typów placówek w latach 2016-2018

l.p.	Typy placówek	Ilość mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS						Ilość osób* umieszczonych w DPS					
		prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty			prowadzonych przez miasto B-B			prowadzonych przez inne powiaty		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	Dla osób w podeszłym wieku	26	20	17	3	4	5	18 (1)	22 (2)	21 (2)	3	4	4
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych	36	39	25	1	1	2	33	33	22 (1)	1	0	2
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych	0	0	0	10	8	13	0	0	0	10	7	10
4.	Dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	0	0	0	4	5	3	0	0	0	6	4	4
5.	Dla osób niepełnosprawnych fizycznie	3	0	4	0	0	2	4 (1)	0	6 (2)	0	0	2
6.	Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	3	0
7.	Dla osób uzależnionych od alkoholu	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0
8.	Pobyty okresowe – turnusy dla chorych na SM	0	0	0	3	1	3	0	0	0	4	2	5
9.	Rodzinny Dom Pomocy	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
10.	Ogółem:	65	59	46	23	23	29	55 (2)	55 (2)	49 (5)	26	20	27

*dotyczy zarówno mieszkańców Bielska-Białej, jak również innych gmin; wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza gminy Bielsko-Biała

Tabela 12: Mieszkańcy Bielska-Białej przebywający w DPS na terenie poszczególnych powiatów w latach 2016-2018

l.p.	Powiat	Ilość mieszkańców Bielska-Białej przebywających w DPS na tzw. „nowych zasadach”			Stan na dzień 31.12.2018r.
		2016	2017	2018	
1.	białski	1	1	0	0
2.	bielski	24	28	28	25
3.	cieszyński	13	16	21	17
4.	częstochoowski	1	1	2	2
5.	dąbrowski	2	2	2	2
6.	jarosławski	3	3	3	3
7.	konecki	2	1	1	1
8.	krakowski	26	27	25	25
9.	krasnostawski	1	1	1	1
10.	limanowski	1	0	1	1
11.	lubaczowski	2	2	1	1
12.	lubliniecki	2	1	1	1
13.	Miasto Kraków	1	1	1	0
14.	miechowski	1	0	0	0
15.	mikołowski	1	1	1	1
16.	myślenicki	8	8	7	6
17.	nyski	1	1	1	1
18.	opatowski	0	0	3	3
19.	oświęcimski	6	6	4	4
20.	proszowicki	3	3	3	3
21.	pszczyński	3	5	5	5
22.	radomszczański	1	1	0	0
23.	sandomierski	1	1	1	1
24.	suski	4	3	3	3
25.	tomaszowski	0	0	2	2
26.	wadowicki	17	17	17	17
27.	włoszczowski	0	0	1	1
28.	zamojski	1	1	1	1
29.	mławski	4*	2*	5*	5*
30.	bielski – DPS w Bestwinie prowadzony przez Stowarzyszenie „Razem” – bez zlecenia powiatu lub gminy	0	10	11	11
31.	Gmina Pacanów – Rodzinny Dom Pomocy	4	4	4	4
32.	Razem:	141	147	156	147

* oznacza osoby przebywające w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR). Pobyt w tym Ośrodku ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego.

Do Domów na terenie innych powiatów kierowane są osoby przewlekle psychicznie chore i niepełnosprawne intelektualnie z uwagi na brak tego typu placówek oraz w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chore, tylko jeśli brakuje wolnych miejsc w naszych Domach i rodzina obok mieszkańca w całości ponosi koszty pobytu.

Na 156 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w 2018r. w Domach położonych w w/w powiatach 82 przebywało w DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych, 29 w DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 1 w DPS dla osób uzależnionych od alkoholu, 5 w DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz 4 osoby niepełnosprawne intelektualnie przebywały w Rodzinnym Domu Pomocy. W domach dla osób w podeszłym wieku przebywało 12 mieszkańców Bielska-Białej, 12 w DPS dla przewlekle somatycznie chorych i 6 w DPS dla niepełnosprawnych fizycznie. Pięć osób chorych na stwardnienie rozsiane skorzystało z pobytu okresowego w Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku.

Tabela 13: Ruch mieszkańców w DPS na terenie Bielska-Białej w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	Nazwa i adres DPS				Ogółem	
	DPS <i>Dom Nauczyciela</i> ul. Pocztowa 14a	DPS dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	DPS <i>Hospicjum</i> Al. Armii Krajowej 181	DPS dla Przewlekle chorych ul. Olimpijska 11		
Liczba miejsc	92	57	25	48	222	
Stan na dzień 31 grudnia	2016	92 [18] (10)	57 [12] (8)	25 [2]	48 [1] (5)	222 [33] (23)
	2017	92 [15] (11)	56 [11] (7)	25 [2]	49 [1] (4)	222 [29] (22)
	2018	87[11](9)	54[8](7)	26[1]	48[1](4)	21421
Zmarło lub zrezygnowało	2016	12 [3] (2)	8 [2] (2)	8	24 (1)	52 [5] (5)
	2017	16 [3] (1)	7 [1] (1)	17	15	55 [4] (2)
	2018	20[4](3)	143	9[1]	14(1)	57[8](7)
Przyjęto	2016	14 (1)	8 (1)	9	24	55 (2)
	2017	16 (2)	6	17	16	55 (2)
	2018	15(1)	12(3)	10	12(1)	49(5)
Liczba oczekujących na dzień 31 grudnia	2016	7 (1)	4 (1) 1 o.n.f.*	3	3 (1)	18 (3)
	2017	5	4 (1) 1 o.n.f.*	2	5 (1)	16 (1)
	2018	1	1 1 o n.f*(1)	2(1)	3 (1)	8 (3)

wartości w nawiasach [...] dotyczą mieszkańców umieszczonych na tzw. „starych zasadach”

wartości w nawiasach (...) dotyczą mieszkańców spoza Gminy Bielsko-Biała

*o.n.f – osoby niepełnosprawne fizycznie

Tabela 14: Ruch mieszkańców w DPS na terenie innych powiatów w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	DPS – całodobowy pobyt	
Stan na dzień 31 grudnia:	2016	131
	2017	129
	2018	147
Zmarło lub zrezygnowało	2016	10
	2017	16
	2018	9

Wyszczególnienie		DPS – całodobowy pobyt
Przyjęto	2016	26
	2017	20
	2018	27
Liczba oczekujących wg stanu na dzień 31 grudnia	2016	7
	2017	4
	2018	8

dane dotyczą osób umieszczonych na „nowych zasadach”

W całym 2018r. w czterech Domach prowadzonych przez miasto Bielsko-Biała oraz w 42 Domach położonych na terenie 28 powiatów lub gmin przebywało 400 mieszkańców Bielska-Białej (w tym 3 mieszkańców zostało policzonych podwójnie, gdyż przebywali na terenie naszych DPS oraz na terenie DPS w innych powiatach). Z tego 156 w innych powiatach, a 244 w naszych Domach. Na „nowych zasadach” przebywali wszyscy umieszczeni w innych powiatach oraz 215 spośród 244 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w naszych domach. Pozostałych 29 przebywało na „starych zasadach”. Z innych gmin w naszych Domach przebywało 27 osób, wszystkie na „nowych zasadach”.

Tabela 15: Średni czas oczekiwania na umieszczenie w DPS w latach 2016-2018 (w miesiącach)

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	DPS Dom Nauczyciela ul. Pocztowa 14a w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku	0 - 5	0 - 7	0 - 7
2.	<ul style="list-style-type: none"> • przeznaczony dla osób w podeszłym wieku • przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie 	0 - 7	1,5 - 6	0 - 5
		0 - 5	0	0 - 7
3.	DPS dla Przewlekle Chorych ul. Olimpijska 11 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 - 3	0 - 5	0 - 15
4.	DPS Hospicjum Al. Armii Krajowej 181 w Bielsku-Białej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych	0 - 1	0 - 3,5	0 - 2
5.	Domy dla osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych fizycznie (poza miastem Bielsko-Biała)	0 - 2	0 - 4	0 - 8
6.	Domy dla osób przewlekle psychicznie chorych (poza miastem Bielsko-Biała)	0 - 3,5	0 - 3,5	0 - 6
7.	Domy dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (poza miastem Bielsko-Biała)	0 - 2	0 - 1	0 - 3
8.	Domy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	-	0 - 1	-

Z analizy danych pochodzących z 2018 roku wynika, że okres oczekiwania na miejsce w DPS na terenie Bielska-Białej wynosił od 0 do maksymalnie 7 miesięcy.

W Domach na terenie innych powiatów w 2018 roku umieszczono 27 mieszkańców Bielska-Białej, z tego 5 skorzystało z pobytu okresowego w specjalistycznym Ośrodku dla chorych na stwardnienie rozsiane. Na 27 umieszczonych 19 oczekiwało od 0 do 3 miesięcy, pozostałych 8 osób umieszczono w terminie 6 – 18 miesięcy (w tym osoby ze stwardnieniem rozsianym).

Do DPS całodobowego pobytu prowadzonych przez inne powiaty oczekuje 8 mieszkańców Bielska-Białej, w tym 6 do DPS przeznaczonego dla osób przewlekle psychicznie chorych, 2 do Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na SM w Dąbku.

Tabela 16: Dane dotyczące mieszkańców Bielska-Białej skierowanych do DPS odpowiedniego typu i umieszczonych w DPS w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość skierowanych i umieszczonych w danym roku	79	73	51
2.	Ilość osób bezdomnych	10	7	11
3.	Ilość osób przyjętych do DPS po pobycie w placówkach okresowego pobytu (oddziały szpitalne, inne DPS, Domy dla Bezdomnych, Noclegownie)	28	26	24
4.	Ilość osób przyjętych do DPS ze środowiska zamieszkania	51	47	27
5.	Ilość osób objętych przed przyjęciem do DPS pomocą w formie usług opiekuńczych	31	26	22

Tabela 17: Środki finansowe wydatkowane przez miasto Bielsko-Biała z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS na terenie innych powiatów w latach 2014-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Liczba osób umieszczonych w DPS	124	133	141	147	156
2.	Liczba osób, za które miasto Bielsko-Biała wniosło opłatę	121	129	135	142	150
3.	Wydatkowane środki /w zł./	2.872.027,32	2.938.812,50	3.350.723,37	3.655.676,51	4.277.739,42
4.	Średni koszt pobytu 1 osoby /w zł./	23.735,76	22.781,49	24.820,17	25.744,20	28.518,26

* Różnica między poz. 1 i poz. 2 wynika z tego, że w liczbie umieszczonych uwzględnia się 5 mieszkańców Bielska-Białej przebywających w regionalnym domu pomocy społecznej, tj. Krajowym Ośrodku Mieszkalno-Rehabilitacyjnym dla Osób Chorych na SM w Dąbku (KOMR), w którym pobyt ma charakter okresowy i finansowany jest tylko z dochodu osoby umieszczonej oraz z dochodów własnych samorządu województwa mazowieckiego, a także 1 osobę umieszczoną w DPS pod koniec roku, za której odpłatność realizowana jest w następnym roku kalendarzowym.

W ciągu całego 2018r. według „nowych zasad” odpłatności w DPS położonych na terenie innych powiatów przebywało 156 mieszkańców Bielska-Białej, przy czym w roku sprawozdawczym za 150 Gmina Bielsko-Biała ponosiła częściową odpłatność. Ilość ta z roku na rok sukcesywnie wzrasta, stąd też systematyczny wzrost wydatków na ten cel. Dla porównania różnica w wydatkach między rokiem 2014 a 2015 to 66.785,18, między rokiem 2015 a 2016 – 411.910,87, między rokiem 2016 a 2017 – 304.953,14, natomiast między rokiem 2017 a 2018 – 622.062,91zł. Trzeba również zaznaczyć, że wydłuża się czas przebywania osób zaburzonych psychicznie w placówkach, co powoduje systematyczne zwiększenie wydatków na to zadanie.

Tabela 18: Ilość osób/rodzin oraz dochody z opłat ponoszonych przez osoby/rodziny w latach 2014-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
1.	Dochody z opłat ponoszonych przez rodzinę /w zł./	220.008,91	253.013,01	385.677,83	458.139,55	549.274,04
2.	Ilość osób/rodzin	52	51	63	73	87

Liczba osób zobowiązanych do współfinansowania pobytu członka rodziny w DPS jest wciąż niewielka w porównaniu z liczbą osób przebywających każdego roku w DPS na tzw. „nowych zasadach”.

3.2.2. Ośrodki wsparcia

Decyzje z zakresu kierowania osób do ośrodka wsparcia o charakterze lokalnym, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy *Podkowa* prowadzonego przez powiat grodzki oraz decyzje dotyczące ustalenia odpłatności za pobyt w w/wym. ŚDS przygotowuje Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej i Ośrodków. Ponadto, Zespół przygotowuje również decyzje na schronienie w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Mieszkaniach Chronionych.

Tabela 19: Środowiskowy Dom Samopomocy *Podkowa* (ŚDS) w Bielsku-Białej w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	Podmiot prowadzący	Ilość miejsc	Ilość mieszkańców Bielska-Białej korzystających z pobytu		
				2016	2017	2018
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy <i>Podkowa</i> , ul. Kołtątaja 8 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	42	49	53	45
2.	Środowiskowy Dom Samopomocy <i>Podkowa</i> – filia przy ul. Piastowskiej 64 w Bielsku-Białej	Miasto Bielsko-Biała	20	-	-	20

W okresie sprawozdawczym liczba miejsc w ŚDS „Podkowa” wynosiła 42. Z usług w/w Ośrodka skorzystało 45 mieszkańców Bielska-Białej. Wszyscy użytkownicy posiadali orzeczoną niepełnosprawność przez organy do tego uprawnione. Natomiast od 01.12.2018r. Dom Dziennego Pobytu dla Osób Dotkniętych Chorobą Alzheimera lub Innymi Chorobami Otepiennymi został przekształcony w filię ŚDS „Podkowa” i przeniesiony do lokalu przy ul. Piastowskiej 64. Z usług świadczonych przez w/w Ośrodek skorzystało w okresie od 01.12.2018r. do 31.12.2018r. 20 osób.

3.3. Pomoc na rzecz osób bezdomnych

W świetle przepisów *Ustawy o pomocy społecznej*, bezdomność jest jedną z piętnastu kategorii sytuacji trudnych, upoważniających do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (art. 7 pkt. 3). Za osobę bezdomną uważa się osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania (art. 6 pkt. 8). Obowiązek udzielania pomocy w formie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym spoczywa po stronie gminy i należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym.

Podejmowanie wszelkich działań, mających na celu ograniczenie negatywnych skutków bezdomności wymaga określenia liczby osób bezdomnych przebywających na terenie gminy. Liczba osób bezdomnych w momencie badania przeprowadzonego na terenie województwa śląskiego w nocy z 24 na 25 stycznia 2018r. w Bielsku-Białej wynosiła 192 osoby bezdomne (w 2017r. – 200 osób, w 2016r. – 225 osób bezdomnych). W tej liczbie 71,3% stanowili mężczyźni (137 osób), 19,3% kobiety (37 osób) oraz 9,4% dzieci (18 osób), które przebywały w placówkach z jednym z rodziców. Wyniki z badania liczby bezdomnych w 2018r. wykazały, że 185 osób bezdomnych, w tym: 133 mężczyzn, 34 kobiety, 18 dzieci przebywało w placówkach

instytucjonalnych. Poza placówkami, w różnych miejscach niemieszkalnych znajdowało się 7 osób (4 mężczyzn, 3 kobiety).

Z danych statystycznych opracowanych przez tut. Ośrodek do sprawozdania MRPiPS-03, za 2018r. (z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach) wynika, iż na przestrzeni roku sprawozdawczego z powodu bezdomności udzielono wsparcia 159 osobom i rodzinom, co stanowi 6,75% ogółu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Formy wsparcia osób i rodzin dotkniętych bezdomnością: pomoc w formie schronienia

Nowelizacja *Ustawy o pomocy społecznej* z dnia 08.02.2018r. (Dz.U. z 2018., poz.700), z dniem 11.05.2018r. wprowadziła do katalogu placówek udzielających tymczasowego schronienia tj.: noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalni gdzie mogą przebywać wyłącznie osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w danej placówce, dodatkowy typ placówki jakim jest schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Celem powyższej regulacji było wyeliminowanie luki w systemie udzielania pomocy osobom bezdomnym w zakresie możliwości uzyskania pomocy w postaci usług opiekuńczych. Nowa forma placówki umożliwia świadczenie usług opiekuńczych osobom bezdomnym wymagającym częściowej pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i opieki higienicznej, zapewniając jednocześnie usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi przeznaczone jest dla osób bezdomnych, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, o których mowa w przepisach o świadczeniu opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (art. 48a, ust. 2b). Przepisy znowelizowanej ustawy dopuszczają w szczególnie uzasadnionych sytuacjach przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi także osobom bezdomnym, które wymagają całodobowej opieki, w stosunku do których wydano decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej, przy czym skierowanie takiej osoby do schroniska z usługami opiekuńczymi jest możliwe na czas oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej ale nie dłużej jednak niż na cztery miesiące (art. 48a, ust. 2d).

Aktualnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje zadanie służące zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym w formie: Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, która dysponuje 50 miejscami (tylko dla mężczyzn), Schroniska dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 przeznaczonego dla 55 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn), Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi dla 15 osób bezdomnych (kobiet i mężczyzn). Powyższe placówki różnią się standardem usług tam świadczonych.

W myśl obowiązujących przepisów *Ustawy o pomocy społecznej* noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia (art. 48a ust. 3). Zgodnie z regułą zawartą w art. 48a ust. 8 przyznanie pomocy w formie tymczasowego schronienia w noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Należy również zaznaczyć, że wydatki poniesione na udzieloną pomoc w noclegowni nie podlegają zwrotowi, a osoby tam przebywające nie ponoszą żadnych opłat za pobyt.

Z kolei schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmocnienie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i schroniska dla osób bezdomnych istnieje konieczność przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Według przepisu art. 48a ust. 6 *Ustawy o pomocy społecznej* w wyżej wymienionych placówkach noclegowych nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych poza szczególnie uzasadnionymi przypadkami (art. 48a ust.7).

Noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalnie, w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych związanych z udzielaniem schronienia powinny spełniać minimalne standardy podstawowych usług i minimalne standardy obiektów, w tym w zakresie odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych oraz odpowiednich warunków do odpoczynku określonych w *Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27.04.2018r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni* (Dz.U. z 2018, poz. 896), które stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 48a ust. 14 *Ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2018r., poz. 1508 z późn. zm.), które obowiązuje od 29.05.2018r. Przepis przejściowy zawarty w art. 4 noweli *Ustawy o pomocy społecznej* daje jednostkom udzielającym schronienia czas na dostosowanie się do wymaganych standardów dotyczących usług i obiektów do 31.12.2020r.

Tabela 20: Ilość osób bezdomnych korzystających ze schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi przy ul. Stefanki 7 oraz w Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a w Bielsku-Białej w latach 2016-2018.

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Schronienie całodobowe w Schronisku dla Osób Bezdomnych ogółem	97	117	126
	w tym:			
	- rodzin	2 (6 osób)	4 (10 osób)	6 (15 osób)
	- osób samotnych,	91	107	111
	w tym:			
	- kobiet	26	24	29
	- mężczyzn	65	83	82
2.	Schronienie całodobowe w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi ogółem			14
	w tym:			
	- kobiet			3
	- mężczyzn			11
3.	Nocleg w Noclegowni dla mężczyzn ogółem	302	327	268
4.	Nocleg dla kobiet w ramach interwencyjnego schronienia na zasadach obowiązujących w Noclegowni	32	45	52

Ogółem, w 2018r. ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystały 392 osoby (przy zachowaniu zasady, iż każda osoba liczona jest tylko raz niezależnie od formy schronienia), w tym 15 osób w 6 rodzinach.

Na przestrzeni 2018r. pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych zakończyło 67 osób, a w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi zakończyło pobyt 5 osób.

Pośród mieszkańców Schroniska dla Osób Bezdomnych 1 rodzina (2 osoby dorosłe) i 3 osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (3 mężczyzn) wynajęło mieszkanie z mieszkaniowego zasobu gminy, 1 rodzina (matka z dzieckiem) oraz 4 mężczyzn, 2 kobiety i 1 rodzina 3 osobowa wynajęła mieszkanie na zasadach komercyjnych na wolnym rynku. Ponadto 2 mężczyzn uzyskało prawo pobytu i wsparcie w mieszkaniu chronionym, 7 osobom (2 kobietom i 5 mężczyznom) wskazano miejsce udzielania schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi z uwagi fakt, że były częściowo niesamodzielne, 4 osoby otrzymały miejsce w domu pomocy społecznej (1 kobieta, 3 mężczyzn). Dłuższym leczeniem szpitalnym z powodu: gruźlicy płuc, schorzeń nowotworowych, schorzeń psychicznych zostali objęci 3 mężczyźni. Ponadto, 1 kobieta i 3 mężczyzn trafiło do jednostek penitencjarnych, 1 mężczyzna

wyjechał za granicę, 1 mężczyzna zamieszkał z rodziną siostry, 1 mężczyzna zamieszkał w mieszkaniu konkubiny, a 1 w mieszkaniu kolegi. 1 kobieta skorzystała z miejsca w ośrodku MONAR-MARKOT. 6 mężczyzn powróciło do Noclegowni, ponieważ osoby te nie realizowały postanowień kontraktu socjalnego podczas pobytu w Schronisku. W przypadku 19 osób opuszczenie Schroniska nastąpiło bez kontaktu z pracownikami i losy tych osób nie są znane. Ponadto, 3 mieszkańców placówki zmarło.

Natomiast spośród mieszkańców Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi 3 mężczyzn otrzymało miejsce w domu pomocy społecznej, 1 mężczyzna nie był zainteresowany dalszą formą pomocy i opuścił placówkę bez podania miejsca pobytu, 1 mężczyzna został przewieziony do placówki dla osób bezdomnych wskazanej przez gminę według właściwości miejscowej jego ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

W ciągu okresu sprawozdawczego w Schronisku dla Osób Bezdomnych umieszczono na podstawie decyzji administracyjnej pierwszorazowo 56 osób. W Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi, które uruchomiono z dniem 1.08.2018r. umieszczono w sumie 14 osób.

Według kryterium ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały 3 osoby, którym udzielono tymczasowego schronienia pochodziły z innej gminy niż Bielsko-Biała (2 osoby przebywały w Schronisku dla Osób Bezdomnych, 1 osoba, w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi). W przypadku tych osób wystąpiono refundację wydatków poniesionych z tytułu udzielonej im pomocy w postaci schronienia.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej przy ul. Mostowej 1, która na zlecenie Gminy Bielsko-Biała, w okresie od 01.02.2018r. do 31.12.2018r. realizowała zadanie pod nazwą: *Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym*. W ramach tego przedsięwzięcia Fundacja prowadzi Ośrodek Readaptacyjny przy ul. Bystrzańskiej 55, który dysponuje 20 miejscami hostelowymi z całodziennym wyżywieniem, w tym 10 miejscami dla mieszkańców Bielska-Białej zagrożonych bądź dotkniętych wykluczeniem społecznym, między innymi z powodu bezdomności. W 2018r. wobec osób przebywających w Ośrodku realizowane były następujące formy oddziaływań w zakresie readaptacji społecznej: ergoterapia (terapia pracą), spotkania warsztatowo-treningowe – *Aktywny na rynku pracy* i trening kompetencji społecznych, wsparcie psychologiczne poprzez prowadzenie grup wsparcia: *Społeczność Mieszkańców Ośrodka* – grupowe spotkania interwencyjno-kryzysowe i Grupa Rozwoju Duchowego. Na przestrzeni 2018r. w zajęciach organizowanych w Ośrodku Readaptacyjnym uczestniczyło 17 mieszkańców naszego miasta z grupy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2018r. w ramach usług ukierunkowanych na uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności zrealizowano II edycję szkolenia pn.: *Trening gospodarowania własnym budżetem* dla osób bezdomnych przebywających w Schronisku dla Osób Bezdomnych przy ul. Stefanki 7. Szkolenie przeprowadzone było w formie zajęć warsztatowych, w których uczestniczyło 12 osób stanowiących jedną grupę. Ponadto, na terenie Schroniska dla Osób Bezdomnych zorganizowano dwa spotkania informacyjno-edukacyjne poświęcone problematyce HIV-AIDS, oraz zagadnieniom związanym z występowaniem wszawicy i świerzbu. Osobom przebywającym w Schronisku dla Osób Bezdomnych i w Schronisku dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi umożliwiono skorzystanie z porad psychologa i prawnika.

Tabela 21: Udzielone świadczenia w formie schronienia w latach 2016-2018 oraz koszty tych świadczeń.

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Łączna ilość świadczeń udzielonych w placówkach dla osób bezdomnych	46.455	42.799	41.438
2.	Koszty świadczeń /w zł./	1.135.751	1.188.129	1.384.582

Działania aktywizujące zmierzające do przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin bezdomnych

Realizując w 2018r. ustawowy obowiązek udzielania pomocy osobom bezdomnym pracownicy socjalni z Zespołu ds. Bezdomności korzystali z narzędzi prowadzenia pracy socjalnej takich jak kontrakty socjalne oraz indywidualne programy wychodzenia z bezdomności. Umożliwiają one aktywne włączenie się osób bezdomnych w proces przełamywania swojej trudnej sytuacji życiowej, pokonywania różnych barier bezdomności i stanu bierności. W 2018r. zawarto 188 kontraktów socjalnych ze 123 osobami bezdomnymi objętymi pomocą instytucjonalną. Z kolei indywidualny program wychodzenia z bezdomności realizowano z 6 osobami bezdomnymi (mieszkańcami Schroniska dla Osób Bezdomnych).

Wobec osób bezdomnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, MOPS we współpracy z PUP podejmował działania zmierzające do ich powrotu lub wejście na otwarty rynek pracy. Osoby bezdomne pozostające bez pracy aktywizowano między innymi: poprzez: zatrudnienie na podstawie umów zleceń do wykonywania różnorodnych prac w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych, kierowanie do prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo, a także w oparciu o zajęcia organizowane w Centrum Integracji Społecznej. Ogółem, z różnych form aktywizacji w zakresie zatrudnienia skorzystało 12 osób bezdomnych.

Zapewnienie gorącego posiłku

Posiłki wydawane były przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, które w okresie od 01.02.2018r. do 31.12.2018r. realizowało zadanie własne gminy Bielsko-Biała z zakresu pomocy społecznej pod nazwą *Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej w szczególności z powodu bezdomności i ubóstwa*. Posiłki były przygotowywane i wydawane w Kuchni Społecznej przy ul. Legionów 16 od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.30 do 14.00, a w soboty od 7.30 do 11.00.

Bezdomni otrzymywali również nieodpłatnie pieczywo w Banku Chleba przy ul. Krasieńskiego 10, który w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. prowadzony był przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach realizacji zadania publicznego pod nazwą: *Prowadzenie Banku Chleba dla najuboższych mieszkańców Bielska-Białej*. Z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowano i wręczono paczki świąteczne z artykułami żywnościowymi dla 120 osób bezdomnych.

Zabezpieczenie pomocy medycznej i sanitarnej

Osoby bezdomne, korzystające ze schronienia w Noclegowni, miały zapewnioną doraźną pomoc medyczną w Punkcie Medycznym prowadzonym na zlecenie gminy Bielsko-Biała przez Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej w ramach zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia pn.: *Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarstwa i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej*, które realizowane było w okresie od 01.02.2018r. do 21.12.2018r. Bezdomni otrzymywali tam nieodpłatnie: leki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe dostępne bez recepty oraz środki opatrunkowe, przeciw wszawicy, a także korzystali z pomiaru ciśnienia tętniczego, porad pielęgniarek dotyczących zdrowia oraz leczenia. W 2018r. w Punkcie Medycznym udzielono 184 porady pielęgniarstwa w trakcie 41 dyżurów.

W przypadku osób bezdomnych nie objętych ubezpieczeniem zdrowotnym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej podejmował działania mające na celu potwierdzenie tym osobom prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o przepisy *Ustawy z dnia 27.08.2008r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1510 z późn. zm.). Na przestrzeni 2018 roku, w oparciu o przepisy powyższej ustawy zapewniono dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej 78 osobom bezdomnym.

Osoby potrzebujące, w tym osoby bezdomne, często skrajnie zaniedbane pod względem higieniczno-sanitarnym, korzystały z usług kąpielowych w Łażni Publicznej im. Św. Brata Alberta przy ul. Legionów 17 w Bielsku-Białej, prowadzonej przez Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, w ramach realizacji wyżej wspomnianego zadania zleconego przez gminę.

Przyznawanie świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, udzielał wsparcia finansowego osobom bezdomnym w formie zasiłków stałych, okresowych i celowych, w szczególności na zakup żywności, leków, obuwia, odzieży, pokrycie kosztów wykonania zdjęć do dokumentów potwierdzających tożsamość, częściowe pokrycie kosztów remontu lokali mieszkalnych, a także pobytu i usług w domu pomocy społecznej, świadczenia w postaci mieszkania chronionego oraz w postaci pracy socjalnej.

Działania informacyjne, patrolowanie skupisk bezdomnych w miejscach publicznych i niemieszkalnych

Tutejszy Ośrodek organizował także pomoc osobom bezdomnym, przebywającym w miejscach publicznych i niemieszkalnych, takich jak dworce komunikacji autobusowej i kolejowej, altany, piwnice, wiaty, pustostany, klatki schodowe itp. W okresie jesienno-zimowym miejsca pobytu bezdomnych patrolowane były w godzinach wieczornych i nocnych przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Bezdomności MOPS oraz funkcjonariuszy Policji bądź Straży Miejskiej. Łącznie w 2018r. miało miejsce 16 patroli, w trakcie których 2 osoby zostały przewiezione do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, 2 osoby udało się przekonać do skorzystania z pomocy w formie schronienia. Podczas patroli rozdawano osobom bezdomnym ulotki z informacją o dostępnych formach pomocy. Ponadto Straż Miejska proponowała skorzystanie z gorącej herbaty. Na terenie miasta rozwieszono zostały także stosowne plakaty informujące o alarmowych numerach telefonów, gdzie można dzwonić w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia bezdomnych.

Informacja w sprawie wykonywania wyroków eksmisyjnych do placówek zapewniających miejsca noclegowe

W świetle obowiązujących przepisów eksmisyjnych komornik wykonujący eksmisję osoby, która w sądowym wyroku eksmisyjnym nie otrzymała prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego ma obowiązek przeprowadzenia jej do pomieszczenia tymczasowego, a w razie jego braku do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Zgodnie z zapisami art. 4 ust. 2a *Ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego* (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 1234 z późn. zm.) taką nieruchomością ma wskazać gmina, chyba że pomieszczenie odpowiadające wymogom tymczasowego pomieszczenia wskaże wcześniej wierzyciel, dłużnik, albo osoba trzecia. Art. 1046 § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego* przewiduje, że komornik może wstrzymać eksmisję z uwagi na brak pomieszczenia tymczasowego dla lokatora przez okres 6 miesięcy. Po tym czasie ma obowiązek kontynuować swoje czynności, przenosząc dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki noclegowej i jednocześnie powiadomić gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi pomieszczenia tymczasowego.

Na przestrzeni 2018r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 69 spraw z zakresu postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych, toczących się względem osób, wobec których zapadł wyrok orzekający eksmisję z dotychczas zajmowanego mieszkania, bez prawa do lokalu socjalnego czy zamiennego. W 23 sprawach egzekucyjnych termin opróżnienia lokalu do placówki zapewniającej miejsca noclegowe wyznaczono w roku 2018. Z tymczasowego miejsca schronienia w placówkach dla osób bezdomnych skorzystało 3 eksmitowanych dłużników (1 osobie zapewniono schronienie w Schronisku dla Osób Bezdomnych, 1 mężczyźnie zapewniono schronienie w Noclegowni oraz 1 kobiecie w ramach interwencyjnego schronienia na zasadach obowiązujących w noclegowni). Należy nadmienić, iż począwszy od 21.04.2019r. komornik nie będzie mógł podjąć czynności związanych

z eksmisją dłużnika do placówki zapewniającej miejsca noclegowe. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 1046 § 4 Kpc jeżeli dłużnikowi nie przysługuje tytuł prawny do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może zamieszkać, komornik będzie musiał wstrzymać się z egzekucją do czasu, gdy gmina właściwa ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu, na wniosek komornika, wskaże dłużnikowi tymczasowe pomieszczenie (Dz.U. z 2018 r. poz. 756).

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the text.

Programy oraz Projekty

4. PROGRAMY ORAZ PROJEKTY

4.1. Programy profilaktyczne

4.1.1. Program Pracy z Osobami i Rodzinami z Problemem Alkoholowym

W 2018r. osoby i rodziny z problemem alkoholowym objęte były pomocą pracowników Działu Pomocy Środowiskowej MOPS oraz Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (ZPU).

Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykorzystał w 2018r. środki przyznane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na:

- finansowanie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- finansowanie pikniku dla rodzin zastępczych;
- szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej pn.: *Praca z klientem z problemem przemocy w rodzinie z wykorzystaniem mowy ciała. Pomoc dziecku w rodzinie z problemem przemocy*. Szkolenie odbyło się w dniach 04-05.06.2018r. W szkoleniu udział wzięło 13 osób;
- w okresie od października do grudnia 2018r. odbywało się szkolenie dla przedstawicieli oświaty w Bielsku-Białej, zespołu kuratorskiej służby sądowej Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich oraz przedstawicieli Środowiskowego Centrum Pomocy w Bielsku-Białej pn.: *Pomoc dziecku krzywdzonemu. Dziecko a procedura „Niebieskie Karty”*. W szkoleniu wzięło udział 161 osób;
- w dniach 24-26.10.2018r. MOPS w Bielsku-Białej zorganizował szkolenie dla funkcjonariuszy Policji w Bielsku-Białej pn.: *Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie*. W szkoleniu udział wzięły 54 osoby;
- sfinansowanie szkolenia dla członków grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Szkolenie odbyło się w dniach 15-16.11.2018r. i wzięło w nim udział 49 osób (dzielnicowi bielskiej Policji i pracownicy socjalni, asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej MOPS w Bielsku-Białej). Tematem szkolenia były: *Psychologiczne i prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Diagnozowanie i pomoc osobom doznającym przemocy seksualnej*;
- konsultowanie działań profilaktycznych, spotkania superwizyjne, rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2018r. odbyło się 13 konsultacji, w których uczestniczyło 38 pracowników MOPS.

4.1.2. Procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie *Niebieska Karta*

Pracownicy socjalni do spraw przemocy przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają *Niebieskie Karty*, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą. Przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy

socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

Praca socjalna na rzecz osób i rodzin uwikłanych w przemoc

W 2018r. pracownicy socjalni ZPU objęli wsparciem ogółem 494 środowiska, w których stwierdzono występowanie przemocy domowej. Pracownicy socjalni ZPU, zajmujący się przemocą: objęli pomocą w formie pracy socjalnej 538 rodzin, odbyli 1.278 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy (w tym 34 interwencje), a także objęli pomocą 521 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego).

Procedura Niebieska Karta

Ustawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów należących do sfery pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, prokuratury oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, a także inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej wchodzi 19 członków, będących przedstawicielami bielskich placówek pomocy społecznej (Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Środowiskowego Centrum Pomocy i Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych), a także Komendy Miejskiej Policji, Sądu Rejonowego, Prokuratur Rejonowych, bielskiej oświaty, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i organizacji pozarządowych: Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż, Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki* i Kurii Diecezji Bielsko-Żywieckiej. W 2018r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 328 *Niebieskich Kart A* (w tym sporządzonych przez MOPS – 92) w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej. Natomiast przedstawiciele instytucji działających na rzecz rodzin z problemem przemocy pracowali w formule grup roboczych – odbyły się 1.343 posiedzenia.

Tabela 22: Działania pracowników socjalnych ZPU w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość środowisk nowych	276	302	267
2.	Liczba wizyt w środowisku	1.635	1.535	1.278
3.	Liczba konsultacji	652	570	521
4.	Liczba <i>Niebieskich Kart A</i>	338	366	328
5.	Liczba posiedzeń (spotkań) grup roboczych	1.501	1.437	1.343

Pozostałe działania realizowane przez pracowników ZPU

Pracownicy socjalni ZPU udzielali konsultacji pracownikom socjalnym Działu Pomocy Środowiskowej, a także przedstawicielom instytucji tj: oświaty, ochrony zdrowia, Policji w zakresie

posługiwania się *Niebieską Kartą* w diagnozowaniu problemu przemocy, przygotowywali i aktualizowali materiały informacyjne, ofertę lokalnych instytucji pomocowych oraz wzory pism sądowych. Pracownicy ZPU koordynowali pracę wszystkich grup roboczych.

W 2018r. Zespół Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził rekrutację osób do *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie*. Do udziału w programie przystąpiły 22 osoby (1 kobieta i 21 mężczyzn), ukończyło go 11 osób (w 2017r. – 6 osób, w 2016r. – 5 osób). Program realizowany był w tut. Ośrodku dwukrotnie: w okresie od 06.03.2018r. do 12.06.2018r. oraz od 02.10.2018r. do 18.12.2018r. W ramach programu odbyły się 33 godziny konsultacji indywidualnych oraz 108 godzin zajęć grupowych.

Ponadto ZPU organizuje grupę wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2018r. odbyło się 36 spotkań grupowych oraz 40 godzin konsultacji indywidualnych z uczestnikami programu. W okresie sprawozdawczym udział w zajęciach wzięło 16 kobiet.

W związku z koniecznością realizowania zadania wynikającego z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 pn.: *Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie*, w 2018r. MOPS opracował i wdrożył do realizacji ww. Program. Głównym założeniem Programu jest zmiana wzorców zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie. Oferta jest skierowana do osób stosujących przemoc w rodzinie i oczekujących na udział w Programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które dobrowolnie wyrażą chęć uczestnictwa w programie i podpiszą kontrakt, w którym zaakceptują zasady uczestnictwa w zajęciach. Program był realizowany w okresie od września do grudnia 2018r. i miał charakter sesji indywidualnych (10 godzin na 1 uczestnika). Realizatorami programu byli pracownicy socjalni Zespołu profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPS. Do programu przystąpiło 4 mężczyzn, którzy ukończyli realizację programu.

4.2. Programy i projekty aktywizacyjne

4.2.1. Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych

Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych realizowano w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXI/570/2008 z dn. 22.02.2008r. w sprawie ustalenia Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych* adresowanego do bezrobotnych klientów MOPS w Bielsku-Białej oraz w oparciu o *Ustawę z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2017r., poz. 1065 z późn. zm.) i *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21.12.2017r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych*.

Program polega na zatrudnianiu osób bezrobotnych zgłoszonych do udziału w nim przez pracowników socjalnych MOPS i wykonywaniu przez nie różnorodnych prac porządkowych na rzecz gminy.

Zakres prac do wykonywania w danym roku wskazuje Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego, natomiast organizacją i obsługą administracyjną zadania, monitorowaniem prawidłowego wykonania prac, a także udostępnieniem niezbędnych narzędzi, sprzętu, odzieży ochronnej i roboczej osobom je wykonującym zajmują się pracownicy Działu Administracyjnego i Obsługi Programu Prac Społecznie Użytecznych (DA-PSU). Do podstawowych celów Gminnego Programu należą:

- udzielenie pomocy z zakresu aktywizacji zawodowej poprzez stworzenie możliwości zatrudnienia w ramach umowy zlecenia, robót publicznych, prac w wymiarze do 10 godzin w tygodniu;
- tworzenie warunków powrotu do pełnienia roli społecznej pracownika;
- zapewnienie osobie zatrudnionej oraz rodzinie możliwości pozyskania własnych środków finansowych, wzrostu poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb własnym staraniem;

- ocena funkcjonowania zawodowego osób zatrudnianych w ramach realizacji warunków umowy oraz planowanie długoterminowej pracy socjalnej w zakresie stwierdzonych deficytów w tym obszarze funkcjonowania;
- przygotowanie osób zatrudnianych do wymagań stawianych przez pracodawców na rynku pracy.

Formy realizacji Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w 2018 roku

1. Prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 godzin/tyg. – realizowane były w okresie od 01.04.2018r. do 30.11.2018r. przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przez Powiatowy Urząd Pracy. Polegały na patrolowym sprzątanii ulic, chodników i innych pracach porządkowych na terenie miasta oraz pracach porządkowo-gospodarskich w miejskich placówkach pomocy społecznej i placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do w/w prac skierowanych zostało 30 osób, tj. 1 osoba w gminnej placówce pomocy społecznej oraz 29 osób do sprzątanii miasta. Kwota świadczenia wypłacanego za przepracowanie jednej godziny wynosiła 8,30zł;
2. Prace społecznie użyteczne w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym – zawarto 625 umów, które realizowane były w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. Zleceniom podlegało wykonanie różnorodnych prac porządkowych na terenie miasta, wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej oraz prace na terenie innych jednostek. Stawka we wszystkich zawieranych umowach za wykonanie zleconych prac w pełnym zakresie wynosiła 13,70zł brutto za godzinę;
3. Roboty publiczne na okres 6-miesięczny – realizowane były w okresie od 09.04.2018r. do 30.09.2018r., a osoby zatrudnione wykonywały prace porządkowe na terenie miasta; w ramach robót publicznych stworzono 20 miejsc pracy dla osób skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Specyfika wykonywanych prac przez osoby bezrobotne

- sprzątanie patrolowe – prace czystościowo-porządkowe na wyznaczonych chodnikach wzdłuż ulic, na placach, w centrach dzielnic i innych miejscach wskazanych przez Wydział Gospodarki Miejskiej tj. zamiatanie, zbieranie papierów, plewienie, grabienie, usuwanie nielegalnych plakatów i ogłoszeń etc.;
- w okresie zimowym – odśnieżanie, skuwanie lodu i posypywanie piaskiem wskazanych chodników, odśnieżanie chodników w centrach dużych dzielnic miasta w systemie codziennym, odśnieżanie parkingów miejskich – przydzielonych MOPS Operatem Zimowym;
- utrzymywanie w czystości miejskich terenów zielonych tj. koszenie traw, cięcie żywopłotu, czyszczenie krawężników, gracowanie ciągów pieszych po okresie zimowym;
- czyszczenie rowów przydrożnych i dorzeczy rzek tj. wycinka samosiewów, oczyszczanie, koszenie, udrażnianie oraz likwidacja dzikich wysypisk;
- prace porządkowe wykonywane na terenach innych jednostek miasta, na podstawie odrębnych zleceń, za zgodą Prezydenta Miasta lub jego Zastępców, tj.:
 - Straż Miejska;
- różnorodne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane w gminnych placówkach pomocy społecznej na terenie miasta w zależności od zaistniałych potrzeb tj.:
 - budynki siedziby MOPS.
- świadczenie usług w zakresie czynności gospodarczych dla podopiecznych MOPS m.in. dostarczanie opału;
- prace magazynowe polegające na rozładunku, porządkowaniu i wydawaniu paczek;
- pomoc dzieciom w bezpiecznym przejściu przez jezdnię wokół wskazanych szkół w trakcie trwania roku szkolnego w rejonie:
 - Szkoły Podstawowej nr 9 (ul. Piłsudskiego 47),

- Szkoły Podstawowej nr 13 (ul. Lipnicka 226),
- Szkoły Podstawowej nr 20 (ul. Lenartowicza 17),
- Szkoły Podstawowej nr 23 (ul. Karpacka 150),
- Szkoły Podstawowej nr 24 (ul. Żywiecka 239),
- Szkoły Podstawowej nr 27 (na terenie ronda Hulanka przy ul. Cieszyńskiej),
- Szkoły Podstawowej nr 28 (ul. Wyzwolenia 343),
- Szkoły Podstawowej nr 32 (ul. Jaworzańska 2),
- Szkoły Podstawowej nr 33 (ul. Łagodna 26),
- Szkoły Podstawowej nr 37 (ul. Doliny Miętusiej 5);
- prace remontowo-budowlane;
- różne prace porządkowo-gospodarskie wykonywane przez osoby skierowane do MOPS przez sąd w celu odpracowania zasądzonej kary.

Efekty realizowanego Programu

1. Tworzenie partnerstw pomiędzy jednostkami organizacyjnymi służb zatrudnienia oraz pomocy społecznej – w celu organizacji robót publicznych i prac w wymiarze do 10 godzin/tyg. MOPS zawarł stosowne porozumienia, dotyczące zasad wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy;
2. Społeczna użyteczność wykonywanych prac na rzecz miasta, poprawa wizerunku Centrum oraz większych dzielnic miasta;
3. Prawidłowe funkcjonowanie osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przy niewielkim wsparciu finansowym z MOPS w formie zasiłków lub pomocy rzeczowej bądź w niektórych sytuacjach nawet bez pomocy finansowej tut. Ośrodka;
4. Możliwość ujawnienia innych problemów i deficytów osobowościowych występujących u beneficjentów pomocy społecznej;
5. Wzrost samooceny, aspiracji życiowych, zwiększenie odporności na stres i motywacji do aktywności zawodowej uczestników Programu (dzięki zatrudnieniu nauczyli się punktualności, przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie, osoby zatrudnione w ten sposób częściej wykazywały chęć usamodzielnienia się od systemu pomocy społecznej);
6. Możliwość uzyskania uprawnień do zasiłku dla bezrobotnych lub do emerytury, po wypracowaniu przez osoby objęte Programem, wymaganego odrębnymi przepisami stażu pracy.

Tabela 23: Ilość osób zatrudnionych w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2016-2018 (z podziałem na płeć: K – kobiety; M – mężczyźni)

lp.	Rodzaj zatrudnienia	Ilość osób w 2016			Ilość osób w 2017			Ilość osób w 2018		
		Ogółem	K	M	Ogółem	K	M	Ogółem	K	M
1.	W pracach w wymiarze 10 godzin/tyg.	98	46	52	52	13	39	30	12	18
2.	Na umowę zlecenia	115	41	74	98	29	69	89	27	62
3.	W ramach robót publicznych	65	24	41	47	15	32	20	3	17
4.	W ramach odpracowania zasądzonej kary	20	1	19	20	3	17	11	1	10
5.	Razem:	298	112	186	217	60	157	150	43	107

Tabela 24: Wysokość środków wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016 /w zł./	2017 /w zł./	2018 /w zł./
1.	Ogółem kwota wydatkowana na realizację prac społecznie użytecznych	1.927.552,92	2.339.014,90	1.972.307,94
2.	Kwota przekazana z budżetu gminy na realizację Programu	1.254.830,96	1.705.712,53	1.677.506,10
3.	Kwota pozyskana dodatkowo z budżetu państwa (ze środków Funduszu Pracy refundowanych przez PUP), w tym:	672.721,96	633.302,37	294.801,84
3.1	Na organizację prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin/tyg.	92.490,60	43.987,86	44.863,50
3.2	Na organizację robót publicznych	580.231,36	589.314,51	249.938,34

4.2.2. Projekt p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej*

Od 01.10.2017r. MOPS realizuje w partnerstwie z Fundacją Aktywności Społecznej *Złote Łany* oraz Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym *Teatr Grodzki* projekt p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej* (tryb konkursowy). Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne, Działanie: 9.1 Aktywna Integracja, 9.1.2. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - RIT. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Okres realizacji: 01.10.2017-30.09.2020. Wartość Projektu: 3.379.542,95zł, w tym wkład własny miasta Bielsko-Biała: 66.712,54zł, budżet państwa: 337.954,30zł, dofinansowanie/środki unijne: 2.872.611,50zł, środki prywatne: 102.264,61zł.

Cel projektu: wzmocnienie aktywności i pobudzenie spójności społecznej 9 zmarginalizowanych, wieloprotymowych społeczności lokalnych miasta Bielska-Białej, w tym 236 kobiet i 101 mężczyzn zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w okresie od października 2017r. do września 2020r. poprzez realizację 9 programów aktywności lokalnej na obszarach zdegradowanych. Grupa docelowa to mieszkańcy osiedli znajdujących się w I i II strefie PROM tj.: Biała Śródmieście, Biała Wschód, Śródmieście Bielsko, Dolne i Górne Przedmieście, Beskidzkie, Wojska Polskiego, Złote Łany. Grupę docelową w szczególności stanowią będą osoby niepełnosprawne i dotknięte długotrwałą chorobą, seniorzy, dzieci i młodzież, osoby bezrobotne (III profil pomocy), osoby nieaktywne zawodowo oraz otoczenie tych osób.

W okresie sprawozdawczym realizowano 9 Programów Aktywności Lokalnej, 7 terytorialnych na obszarach zdegradowanych i 2 kategoriale dla osób niepełnosprawnych i dla dzieci i młodzieży z w/w obszarów. Do Projektu przystąpiło 231 osób, podpisując umowy przystąpienia do PAL, zostały objęte wsparciem w formie doradztwa socjalnego i/lub psychologicznego, z tego: 55 osób podpisało kontrakty socjalne na udział w KIS (MOPS, Fundacja Aktywności Społecznej „Złote Łany”), 12 na CIS (BSA Teatr Grodzki) – działania mające na celu podniesienie kompetencji, kwalifikacji, poszukiwanie pracy, podjęcie zatrudnienia, 25 osób niepełnosprawnych objęto asystenturą, 139 osób wzięło udział w warsztatach: artystycznych, edukacyjno-integracyjnych, sportowych, dziennikarskich, itp. zgodnie z zaplanowaną ścieżką reintegracji.

Ponadto w ramach Programów Aktywności Lokalnej dla mieszkańców obszarów zdegradowanych na terenie Bielska-Białej zrealizowano:

- 40 godzin warsztatów dla 21 animatorów społecznych, uczestników projektu oraz 106 godzin indywidualnych konsultacji dot. organizowania społeczności lokalnej, tworzenia i realizacji PAL;
- 50 godzin warsztatów dziennikarskich dla 10 uczestników projektu;
- Piknik Profilaktyczny pt.: „Bieg dla FAS” dla mieszkańców osiedli znajdujących się w I i II strefie PROM, 09.09.2018r. (zorganizowano wraz z lokalnymi partnerami);
- 43 godziny zajęć sportowych z badmintona dla 10 uczestników PAL;
- Spotkanie integracyjne „Dzień Seniora” dla 45 osób starszych z osiedli znajdujących się w I i II strefie PROM, 23.10.2018r. (zorganizowano wraz z lokalnymi partnerami).

W ramach Programu Aktywności Lokalnej dla dzieci i młodzieży z obszarów zdegradowanych zrealizowano:

- 108 godzin warsztatów tanecznych dla 13 osób, uczestników projektu;
- 90 godzin warsztatów szycia zabawek dla 17 osób, uczestników projektu;
- 60 godzin warsztatów pt.: „Zwariowana pracownia sztuki” dla 22 osób, uczestników projektu;
- 60 godzin warsztatów pt.: „Filmowanie emocji” dla 13 osób, uczestników projektu;
- 4 szkolenia dla 43 wolontariuszy;
- Piknik integracyjny pt.: „Dzień Wolontariusza” dla ok. 100 osób, 09.06.2018r.

Ponadto prowadzono Giełdę Wolontariatu, 43 wolontariuszy, z którymi zostały podpisane porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych, zaangażowano do pracy z dziećmi i młodzieżą zamieszkującymi na terenie I i II strefy PROM.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej dla Osiedla Złote Łany, Partner Fundacja Aktywności Społecznej „Złote Łany” zrealizował:

- Spotkania edukacyjno-rozwojowe – 24 godziny zajęć muzycznych dla 10 osób, uczestników projektu;
- Cykl spotkań otwartych: 56 godzin zajęć teatralnych i 60 godzin zajęć tanecznych dla ok. 20 osób, mieszkańców Osiedla Złote Łany;
- 12 godzin warsztatów pt.: „Senior tworzy” dla 10 osób, uczestników projektu;
- Spotkania plenerowe – 32 godziny zajęć „Fitness na ścieżce zdrowia” dla 30 osób, mieszkańców Osiedla Złote Łany;
- Imprezy środowiskowe – 4 spotkania „Śpiewaj i gotuj razem z nami” dla 30 osób, mieszkańców Osiedla Złote Łany;
- Aktywizacja ruchowa – „Mobilny senior” zwiedzanie regionu Podbeskidzia” – wycieczka, 25.05.2018r. dla ok. 30 osób, mieszkańców Osiedla Złote Łany;
- Piknik pt.: „Bądź zdrow” dla ok. 100 osób, mieszkańców Osiedla Złote Łany, 24.06.2018r.;
- 32 spotkania w Klubie Wolontariusza;
- 4 szkolenia dla 15 wolontariuszy;
- „Dzień Wolontariusza na Złoty Łanach” dla ok. 50 osób, 06.10.2018r.;
- Kursy zawodowe dla 8 osób, uczestników projektu realizujących program aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach KIS
- Staże zawodowe dla 4 osób, uczestników projektu realizujących program aktywizacji społeczno-zawodowej w ramach KIS.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej dla osób Niepełnosprawnych zamieszkujących w I i II strefie PROM, Partner Bielskie Stowarzyszenie Teatr Grodzki zrealizował 12 godzin warsztatów artystycznych dla ok. 10 osób.

4.3. Programy integracyjne

4.3.1. Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych* (DON) realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne nr DPU-020.21.2016 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dnia 08.06.2016r. i stanowił integralną część projektu p.n.: *Bielsko-Biała łączy ludzi*, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Wpisuje się również w realizację *Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020*, a także w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020*. Głównym celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Cele programu

1. Wsparcie osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów w dostępie do informacji dotyczących wszystkich sfer życia;
2. Wsparcie w sprawnym korzystaniu z ofert organizacji, instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie miasta.

Formy realizacji programu

1. Dyżury DON na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
2. Wizyty w instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
3. Konsultacje z pracownikami socjalnymi MOPS i prawnikiem;
4. Udzielanie pracownikom MOPS bieżących informacji dot. praw osób niepełnosprawnych oraz istotnych wydarzeń w środowisku lokalnym, podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z założeniami Programu dyżury DON były prowadzone cyklicznie w każdy poniedziałek i środę w godz. od 8.30 do 12.30, wtorek w godz. od 11.30 do 15.00 oraz w piątek od godz. 8.00 do 11.30 w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W trakcie dyżurów udzielano nieodpłatnie doradztwa w formie bezpośredniej konsultacji jak również drogą telefoniczną i elektroniczną. Doradztwa udzielono łącznie 679 osobom, w tym w formie indywidualnych konsultacji stacjonarnych 394 osobom, telefonicznych – 284, w miejscu zamieszkania – 1.

Udzielano informacji o uprawnieniach i ulgach, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom niepełnosprawnym, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy stanowiące przyczynę trudnej sytuacji życiowej.

Istotnym elementem pracy DON jest współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez kontakty telefoniczne oraz osobiste, w celu rozwiązywania problemów zgłaszanych przez osoby niepełnosprawne. Realizacja tego zadania polegała m.in. na:

- stałej wymianie informacji i doświadczeń z Doradcami Osób Niepełnosprawnych działającymi na terenie Bielska-Białej, a także pracującymi w Narodowym Funduszu Zdrowia oraz Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach;
- stałej współpracy z Zakładami Pracy Chronionej na terenie Bielska-Białej w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
- nawiązywaniu współpracy z przedstawicielami instytucji, organizacji i firm działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Ponadto, Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych:

1. Prowadził spotkania informacyjno-edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Zakładzie Introligatorsko-Drukarskim przy BSA *Teatr Grodzki*; na Dziennym Oddziale Rehabilitacyjnym i Oddziale Dziennym Rehabilitacji Całodobowej w Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej; w Domach Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych; w Klubach Samopomocy: *Klub Seniora*; w Środowiskowym Domu Samopomocy *Podkowa*; w Ośrodku wsparcia *Osiedlowy Klub Seniora*; w Schronisku dla Osób Bezdomnych, dla mieszkańców mieszkania chronionego, w Klubach Seniora Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej.
2. Rozpowszechniał w organizacjach pozarządowych, Warsztatach Terapii Zajęciowej działających na terenie miasta Bielska-Białej informacje o różnorodnych formach pomocy i inicjatywach na rzecz osób niepełnosprawnych drogą mailową oraz osobiście podczas indywidualnych spotkań.
3. Przeprowadzał rekrutację uczestników do projektu p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna* wśród osób niepełnosprawnych zgłaszających się do doradcy.
4. Przeprowadzał wywiady środowiskowe, realizował pracę socjalną oraz udzielał pomocy finansowej zgodnie z *Ustawą o pomocy społecznej* na rzecz uczestników projektu p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna* oraz monitorował ich udział w poszczególnych zajęciach.
5. Wypełniał zeznania podatkowe PIT osobom niepełnosprawnym,
6. Uczestniczył w Bielskich Targach Aktywności Osób Niepełnosprawnych zorganizowanych przez Młodzieżowe Biuro Pracy OHP.

DON, jako przedstawiciel MOPS uczestniczył w licznych konferencjach poświęconych problematyce szeroko rozumianej niepełnosprawności, w zorganizowanej przez Urząd Miasta Dniu Otwartym dla osób starszych i niepełnosprawnych i Gali z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych, zorganizowanych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz w ZUS na Dniu osób z niepełnosprawnością pod hasłem „Sięgnij po sukces”.

Poprzez kontakt z organizacjami i instytucjami oraz przychodniami rodzinnymi i specjalistycznymi promował punkt doradztwa, dostarczając ulotki zawierające niezbędne informacje dotyczące pracy DON.

4.3.2. Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Program p.n.: *Klub Integracji Społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej* realizowany jest w oparciu o Zarządzenie Wewnętrzne Nr DPU-0161/5/2013 Dyrektora MOPS w Bielsku-Białej z dn. 28.02.2013r. Klub Integracji Społecznej brał aktywny udział w realizacji zadań na rzecz Projektu p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej*. Działalność Klubu Integracji Społecznej miała na celu przede wszystkim reintegrację zawodową i społeczną Beneficjentów Projektu, zakwalifikowanych do udziału w zajęciach KIS, m.in. poprzez diagnozę potencjału społecznego, działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe, jak również organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Działania prowadzone były w siedzibie przy ul. Piastowskiej 4. Na przestrzeni 2018r. działaniami prowadzonymi przez KIS objęte zostały 32 osoby.

Podjęwane działania

1. Działania diagnostyczne;
2. Działania terapeutyczne;
3. Działania edukacyjno-pomocowe;
4. Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Diagnoza Uczestników

Proces diagnostyczny zmierzał przede wszystkim do ustalenia preferencji zawodowych i potrzeb szkoleniowych Uczestników (tzw. *Diagnoza Potencjału Zawodowego*), ale też zbadania ich potencjału w funkcjonowaniu społecznym (tzw. *Diagnoza Potencjału Społecznego*). Efektem końcowym *Diagnozy Potencjału Zawodowego* było utworzenie *Indywidualnego Planu Działania* dla każdego z Uczestników. Proces diagnostyczny realizowano poprzez: (1) Wywiad wstępny; (2) Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta; (3) Kwestionariusz zasobów; (4) Kwestionariusz Kompetencji Społecznych; (5) Skala Samooceny SES; (6) Ankieta: Pomoc w Poszukiwaniu Pracy; (7) Budowanie Indywidualnych Planów Działania – Badanie doradcy zawodowego (IPD).

IPD, to etap końcowy odkrywania zainteresowań i potrzeb szkoleniowych Klienta. Jego zasadniczą częścią jest rozmowa podsumowująca informacje uzyskane we wcześniejszych etapach *Diagnozy Potencjału Zawodowego* oraz wyniki testu pod nazwą: *Wieloaspektowa Ocena Preferencji Zawodowych*. Rozmowa ta zmierza do ustalenia z Klientem konkretnych działań, jakie podejmie on podczas trwania Projektu (np. ukończenie wybranego szkolenia). Budowanie IPD kończy się sporządzeniem przez Klienta (z pomocą doradcy) pisemnego wyciągu zawierającego informacje o jego zainteresowaniach, preferencjach i potrzebach szkoleniowych. Proces diagnostyczny realizowano głównie w pracy indywidualnej. *Diagnoza Potencjału Zawodowego Uczestników* była integralną, lecz nie jedyną częścią działań prowadzonych z Klientem na początku jego uczestnictwa w zajęciach KIS. Poza częścią diagnostyczną realizowano również działania terapeutyczne i edukacyjno-pomocowe.

Działania Terapeutyczne

Dzięki działaniom terapeutycznym Klient miał szansę otrzymać potrzebne wsparcie psychologiczne w przeżywanych trudnościach. Uczestnictwo w tej formie aktywności było całkowicie opcjonalne tzn., że Klient nie miał obowiązku realizowania tych działań, a ich zakres i czas trwania uzgadniano indywidualnie. Działania terapeutyczne realizowane przez KIS:

1. Rozmowa wspierająco – doradcza – W obszarze działań prozdrowotnych Uczestnik Klubu może odbyć rozmowę wspierającą doradcą lub uzyskać poradę psychologiczną. Podczas rozmowy wspierająco-doradczej Klient może skonsultować się z psychologiem lub terapeutą w ważnych dla niego kwestiach oraz uzyskać potrzebne wsparcie psychologiczne. Ilość odbytych rozmów jest uzależniona od potrzeb Klienta. Poradnictwo psychologiczne jest zorientowane na doraźną pomoc w określeniu problemów i znalezieniu najlepszych sposobów ich rozwiązania. To forma porady udzielanej przez specjalistę, psychologa, nie zaś sesja psychoterapeutyczna. W ramach działań terapeutycznych indywidualnych psycholog wspólnie z uczestnikiem tworzą genogram. Genogram – graficzny schemat przekazów transgeneracyjnych w rodzinie, podobny do drzewa genealogicznego. Ilustruje związki i relacje między krewnymi oraz ważne daty z życia członków rodziny. Informuje też o wizji życia rodzinnego jakie dana osoba otrzymała od swojej rodziny, wskazując prawdopodobne przyczyny jej aktualnej sytuacji życiowej. Podczas spotkania prowadzący dokładnie wyjaśnia, co oznaczają poszczególne znaki, jak tworzyć genogram, jak zaznaczać relacje oraz interpretować poszczególne jego elementy. Wspólnie przyglądają się tradycjom, związkom i innym zależnościom w rodzinie, powtarzającym się wzorcom. Efektem tego spotkania jest stworzony na dużym arkuszu schemat, który następnie zostaje przeniesiony do specjalnego programu przez pracownika KIS-u.
2. Grupa wsparcia – szeroko rozumianym celem grupy jest wzrost świadomości Uczestników na temat siebie (osobistych pragnień, dążeń, celów życiowych) jak również zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących i dezorganizujących codzienne życie. Grupę wsparcia tworzą ludzie przeżywający podobne problemy, którzy pragną dowiedzieć się o sobie więcej oraz zdobyć cenne informacje od współtworzących grupę na temat tego, w jaki sposób my sami jesteśmy postrzegani przez innych. Grupa bywa swoistym laboratorium, w którym Uczestnicy czują, że nie są sami. Pod czujnym

okiem prowadzącego grupę, który posiada wymaganą wiedzę i przygotowanie, wspólnymi siłami w atmosferze zaufania, zrozumienia i wzajemnej życzliwości, Uczestnicy dzielą się swoimi problemami z grupą. Poczucie obcowania z innymi, wymiana cennych doświadczeń, akceptacja uczuć i emocji towarzyszących spotkaniom sprzyja doświadczaniu siebie.

Działania Edukacyjno-Pomocowe

To największy i najbardziej różnorodny obszar działalności KIS, obejmujący zarówno indywidualne jak i grupowe formy aktywności, ukierunkowane na psychoedukację i pomoc w poszukiwaniu pracy. Celem tych działań było nabycie przez Klienta nowej wiedzy i umiejętności pomocnych w procesie reintegracji społecznej i zawodowej.

Formy działań edukacyjno-pomocowych realizowane przez KIS:

1. Trening kompetencji i umiejętności społecznych – trening podzielony jest na sesje grupowe tj. komunikacja, autoprezentacja, itp. oraz sesje indywidualne dopasowane do potrzeb uczestnika będące uzupełnieniem sesji grupowych jak również spełniają funkcje diagnostyczną. Trening umiejętności społecznych to okazja do kształtowania umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie.
2. Zajęcia warsztatowe pt.: *Zarządzanie stresem* – były to zajęcia w formie grupowej, których głównym celem warsztatów było poszerzenie wiedzy z zakresu psychologii stresu wśród uczestników KIS, umiejętności radzenia sobie z napięciem emocjonalnym wynikającym z doświadczanych kryzysów w obszarze zawodowym i osobistym, oraz wypracowania własnych metod radzenia sobie w sytuacjach stresujących.
3. Trening Asertywności – to zajęcia w formie grupowej, których celem jest poznanie zasad asertywnego komunikowania się oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych w sposób asertywny. Za pomocą Mapy Asertywności uczestnicy mają możliwość poznania obszarów, gdzie potrafią zachować się asertywnie, a także zobaczyć korzyści, jakie przynoszą zachowania asertywne. Program treningu obejmuje zagadnienia teoretyczne oraz zajęcia warsztatowe.
4. Warsztat kształtowanie postaw proobywatelskich i prospołecznych – zajęcia w formie grupowej w zakresie: partycypacji społecznej, odpowiedzialności, postaw obywatelskich, zaangażowania osobistego i pracy własnej na rzecz środowiska lokalnego, ABC stowarzyszeń/fundacji, roli obywatela w kształtowaniu przyszłości miasta, zrównoważonego rozwoju miasta i roli budżetu obywatelskiego.
5. Spotkanie z ekspertem OWES – zakładanie spółdzielni socjalnych – zajęcia grupowe prowadzone przez eksperta – doradcę z Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) prowadzonego przez Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości w Bielsku-Białej. Głównym celem spotkania było zapoznanie uczestników KIS z podstawowymi informacjami jak założyć spółdzielnię socjalną krok po kroku oraz ze specyfiką prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej.

Alternatywne Formy Spędzania Wolnego Czasu

Celem tego rodzaju działalności była reintegracja społeczna Uczestników w sferze spędzania przez nich czasu wolnego i poszerzenie repertuaru aktywności z tym związanych. W 2018r. zorganizowano spotkanie w Klubie o charakterze samopomocowym w ramach tej formy działalności.

Tabela 25: Działania realizowane przez KIS w 2018r.

Działania	Działania szczegółowe	l.p.	Techniki/Narzędzia	Ilość osób
Działania diagnostyczne	Diagnoza potencjału społecznego Uczestników	1.	Wywiad wstępny – rekrutacyjny	32
	Diagnoza potencjału zawodowego Uczestników	2.	Wywiad – diagnoza obszaru zawodowego Klienta	32
		3.	Ankieta – Kwestionariusz zasobów	32
		4.	Kwestionariusz Kompetencji Społecznych	32
		5.	Skala Samooceny SES M. Rosenberga	32
		6.	Ankieta: Pomoc w poszukiwaniu Pracy	32
	Budowanie indywidualnych planów działania	7.	Badanie doradcy zawodowego; Rozmowa	24
Działania terapeutyczne	Indywidualne: rozmowy wspierająco-doradcze	8.	Rozmowa wspierająco-doradcza	30
	Grupowe: grupy wsparcia	9.	Spotkania grupowe	15
Działania edukacyjno-pomocowe	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych	10.	Trening kompetencji i umiejętności społecznych	30
	Indywidualne: Trening kompetencji i umiejętności społecznych. Pomoc w poszukiwaniu pracy. Grupowe: warsztaty psychoedukacyjne	11.	Pomoc w poszukiwaniu pracy	29
		12.	Trening komunikacji interpersonalnej	27
		13.	Warsztaty Zarządzanie stresem	7
14.		Trening asertywności	14	

4.4. Programy opiekuńcze

4.4.1. Projekt p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej wraz z Partnerem – Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym *Teatr Grodzki* od 01.05.2016r. realizował projekt p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych. Głównym celem projektu był wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie kompleksowego systemu wsparcia osobom korzystającym z usług opiekuńczych z terenu Miasta Bielsko-Biała. Projekt zakładał objęcie wsparciem 90 osób (w tym 64 kobiety, 26 mężczyzn) przede wszystkim niepełnosprawnych, samotnych, chorych, niesamodzielnymi, w podeszłym wieku.

Projekt był realizowany do 30.04.2018r. na terenie Miasta Bielsko-Biała. W ramach projektu przeprowadzono kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i podniesienie poziomu ich osiągalności poprzez działalność opiekunki/opiekuna, asystentki/asystenta osoby niesamodzielną, organizację pomocy sąsiedzkiej i rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie (teleopieka).

Od 01.05.2018r. do 30.04.2020r. realizowana będzie trwałość projektu polegająca na utrzymaniu istniejących w Projekcie miejsc przez okres dwóch lat od daty zakończenia projektu. W ramach projektu oraz jego trwałości w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. wsparciem objętych było 135 osób.

Grupa docelowa

Projekt zakładał wsparcie 90 osób (64K i 26M) spełniających następujące kryteria:

- 1) osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z *Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej* lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 *Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej*;
- 2) osoby zamieszkałe na terenie miasta Bielsko-Biała;
- 3) osoby zwolnione z uiszczania opłat za usługi opiekuńcze z powodu niskiego kryterium dochodowego zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i ustalania odpłatności za usługi opiekuńcze;
- 4) osoby niepełnosprawne (39 osób – w tym 28K i 11M) i osoby niesamodzielne ze względu na wiek, chorobę (51 osób – w tym 36K i 15M).

Grupę docelową charakteryzowało doświadczenie wykluczenia społecznego bądź zagrożenie wykluczeniem społecznym przejawiające się brakiem dostępu bądź jego ograniczeniem do usług społecznych i opiekuńczych, złą sytuacją materialną, niepełnosprawnością, niesamodzielną.

Zadania Projektu

1. Usługi opiekuńcze (Lider) – w ramach zadania zatrudniono na umowę o pracę opiekunki/opiekunów, do zadań, których należy m.in.: utrzymanie mieszkania osoby niepełnosprawnej w czystości, prześcielanie łóżka, zmienianie bielizny pościelowej i osobistej, mycie osoby niepełnosprawnej fizycznie, zakup artykułów spożywczych, przygotowanie posiłków, karmienie osób niedołączonych, palenie w piecu, załatwianie pilnych spraw bieżących (wezwanie lekarza, pielęgniarki, monter, dostarczenie leków),

kontakt z ośrodkiem pomocy społecznej celem powiadomienia o ewentualnych potrzebach osoby pozostającej pod jej opieką. Od 01.01.2018r. do 30.04.2018r., czyli do dnia końca realizacji projektu ww. wsparciem objętych było 30 osób.

2. Usługi asystenckie (Partner) – to bezpośrednie wsparcie osób niepełnosprawnych przez asystenta osób niepełnosprawnych, czyli osobę stanowiącą „proteżę”, narzędzie umożliwiające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na tyle sprawne, aby mogła ona samodzielnie funkcjonować. Asystent ułatwia osobie niepełnosprawnej wykonywanie czynności dnia codziennego, pomaga jej w uzyskaniu jak największej samodzielności oraz współpracuje z instytucjami i organizacjami społecznymi w celu zapewnienia optymalnych warunków do samodzielnej rehabilitacji. Od 01.01.2018r. do 30.04.2018r., czyli do dnia końca realizacji projektu ww. wsparciem objętych było 12 osób.
3. Pomoc sąsiedzka (Partner) – w ramach zadania zaplanowano udzielenie wsparcia 12 osobom przez asystentów osób niepełnosprawnych oraz 6 osobom przez wolontariuszy świadczących usługi opiekuńcze. Od 01.01.2018r. do 30.04.2018r., czyli do dnia końca realizacji projektu ww. wsparciem objętych było 29 osób.
4. Teleopieka dla osób niesamodzielnych (Lider) – jest rodzajem monitoringu osób chorych, starszych, niepełnosprawnych pozostających samotnie w domu. W podstawowej wersji pacjent wyposażony jest w terminal telefoniczny (telefon) oraz brelok, wisiorek lub bransoletkę z przyciskiem SOS, powodującym (po naciśnięciu) automatyczne uruchomienie przez terminal w trybie głośnomówiącym połączenia z centrum monitoringu, gdzie operator może zarządzić stosowny rodzaj pomocy dla pacjenta. W ramach zadania wsparciem ma zostać objętych 30 osób niesamodzielnych. Od 01.01.2018r. do 30.04.2018r., czyli do dnia końca realizacji projektu ww. wsparciem objęte były 32 osoby.

4.4.2. Program p.n.: *Gięda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej*

Informacje wstępne

Celem głównym Programu *Gięda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej* (GW) jest szerzenie idei wolontariatu w środowisku lokalnym poprzez pomoc na rzecz osób potrzebujących. Gięda Wolontariatu organizuje spotkania informacyjne, rekrutuje wolontariuszy wśród studentów uczelni wyższych, uczniów szkół średnich, organizacji pozarządowych. Ponadto, organizuje bazę danych wolontariuszy oraz odbiorców świadczeń wolontarystycznych.

Cele szczegółowe

1. Współpraca z innymi organizacjami i instytucjami w celu diagnozowania potrzeb środowiska lokalnego oraz rekrutacji wolontariuszy.
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i zwiększenie ich aktywności społecznej poprzez zaangażowanie wolontariuszy.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
4. Podejmowanie innych działań mających na celu wymianę doświadczeń w dziedzinie wolontariatu oraz wymianę dobrych praktyk.

Realizowane zadania

Na przestrzeni 2018r. ideę wolontariatu propagowano w lokalnych czasopismach, na stronach internetowych MOPS oraz Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Promowano również działania GW podczas imprezy plenerowej organizowanej w ramach projektu p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej*, tj. *Dzień Wolontariusza*.

W ramach promocji idei wolontariatu przeprowadzono rekrutację wolontariuszy wśród uczniów gimnazjów oraz szkół średnich na terenie Bielska-Białej. Organizowano spotkania z pedagogami, wychowawcami, uczniami oraz studentami, podczas których przedstawiana była oferta Giełdy Wolontariatu, rozdawano ulotki oraz rozwieszano plakaty. Nawiązano kontakt z kilkoma bielskimi parafiami rzymskokatolickimi, na terenie których zostały zaprezentowane plakaty promujące Giełdę Wolontariatu. Rekrutacji wolontariuszy dokonywano również poprzez internetowe pośrednictwo wolontariatu – *Skrzynka Dobroci* – system rejestracji i komunikacji wolontariuszy i placówek zainteresowanych współpracą w zakresie szerzenia idei wolontariatu.

Promocja wolontariatu objęła także organizacje pozarządowe z terenu miasta. W 2018r. kontynuowano współpracę z *Centrum Wolontariatu* przy Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym *Teatr Grodzki* oraz z Fundacją *Drachma*.

Przeprowadzona promocja idei wolontariatu umożliwiła stworzenie bazy danych wolontariuszy oraz odbiorców ich pracy. Zawarto z wolontariuszami 59 Porozumień o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych na okres dłuższy niż 30 dni. Łącznie świadczenia wolontarystyczne wykonywało 39 wolontariuszy z tego:

1. Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 25 wolontariuszy – pomoc była świadczona w miejscu zamieszkania podopiecznych (rozmowy wspierające, organizowanie czasu wolnego), jak również poza miejscem zamieszkania (spacery, wspólne zakupy).
2. Pomoc na rzecz dzieci świadczyło 12 wolontariuszy – była to przede wszystkim pomoc w nauce i wspólne odrabianie zadań domowych.

Wśród wolontariuszy najliczniejszą grupę stanowili wolontariusze w wieku 15-24 lat (19 osób); 15 wolontariuszy znajdowało się w przedziale wiekowym 25-50 lat; 5 wolontariuszy to osoby, które przekroczyły 50 rok życia.

4.4.3. Projekt p.n. *Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych*

Informacje wstępne

Miasto Bielsko-Biała od 01.10.2017r. realizuje projekt pn.: *Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych. W ramach niniejszego projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Zadanie 1 pn.: *Świadczenie usług opiekuńczych*, w ramach którego usługi opiekuńcze świadczone są od 01.01.2018 r.. Celem głównym Projektu jest zapewnienie wzrostu dostępności i jakości usług społecznych (opiekuńczych i asystenckich) zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dla 55 osób mieszkańców miasta Bielsko-Biała w okresie 24 miesięcy realizacji Projektu. W ramach Zadania 1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmie usługami opiekuńczymi 30 osób (w tym 21K i 9M). Projekt będzie realizowany do 30.09.2019r. na terenie Miasta Bielsko-Biała. W ramach Zadania 1 Projektu zaplanowano objęcie pomocą w formie usług opiekuńczych osoby niesamodzielne, lecz mające w niewystarczającym zakresie zapewnioną potrzebę kontaktów z otoczeniem oraz osoby niesamodzielne, nad którymi opiekę sprawują najbliżsi członkowie rodziny, w celu tzw. opieki „wytchnieniowej” – czasowego przejścia opieki nad osobą niesamodzielną w jej miejscu zamieszkania.

Grupa docelowa

Projekt zakłada wsparcie dla 55 osób mieszkańców miasta Bielsko-Biała w okresie 24 miesięcy realizacji Projektu. W ramach Zadania 1 Projektu Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej obejmie wsparciem 30 osób (w tym 21K i 9M). Wsparcie w pierwszej kolejności będzie adresowane do:

- a) osób z niepełnosprawnościami;

- b) osób niesamodzielnych;
- c) osób, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (dla osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w *Ustawie z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej*.

Zadania Projektu

1. *Świadczenie usług opiekuńczych* (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej) – w ramach zadania zatrudnionych jest 5 opiekunów/ów na umowę o pracę, które/rzy świadczą 2 rodzaje usług opiekuńczych:
 - realizowanych u osób niesamodzielnych, które objęte są pomocą w formie usług opiekuńczych, lecz w niewystarczającym zakresie mają zapewnioną potrzebę kontaktów z otoczeniem. Do zadań zatrudnionych opiekunów/opiekunów należy m.in.: czynności wspomagające i umożliwiające aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną, osobami z najbliższego otoczenia osoby korzystającej z usług oraz społecznością lokalną; umożliwienie tym osobom korzystania z miejsc użyteczności publicznej jak również placówek kulturalnych. Takiego rodzaju usługi pozwolą aktywizować społecznie osoby starsze i niepełnosprawne, co jest istotne dla zapewnienia aktywnego i zdrowego starzenia się społeczeństwa. W ramach zapewnienia kontaktów z otoczeniem w 2018r. usługą objęto 36 osób;
 - realizowanych u osób niesamodzielnych, nad którymi opiekę sprawują najbliżsi członkowie rodziny w celu tzw. opieki „wytchnieniowej” – czasowe przejęcie opieki (usługi opiekuńcze) nad osobą niesamodzielną w celu zapobiegania wyczerpaniu i skrajnej redukcji potrzeb opiekunów nieprofesjonalnych. W związku z ciągłym wzrostem zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i ograniczonymi możliwościami pomocy społecznej zauważalnym staje się problem niezabezpieczenia w sposób wystarczający potrzeb osób niesamodzielnych posiadających rodzinę oraz konieczność wspierania nieprofesjonalnych opiekunów osób. Do zadań opiekunów/opiekunek należy m.in.: zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W ramach zapewnienia tzw. opieki „wytchnieniowej” w 2018r. usługą objęto 6 osób.
2. *Usługi asystenckie dla osób z niepełnosprawnościami* (organizacja pozarządowa) – w ramach zadania zatrudnionych jest ok. 5 asystentów na umowę cywilno-prawną, do zadań których będzie należało wspieranie 25 osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu czynności dnia codziennego, niezbędnych do jego funkcjonowania. Asystent pomaga również osobie w uzyskaniu jak największej samodzielności oraz współpracuje z różnego rodzaju instytucjami, organizacjami pozarządowymi itp. Zadanie zlecone przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej do realizacji organizacji pozarządowej.

4.4.4. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020*

Opisano w rozdziale nr 2. Pomoc środowiskowa, 2.2.4. Program osłonowy *Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020*.

4.5. Pozostałe Projekty

4.5.1. Projekt p.n.: *Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach*

Informacje wstępne

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki od 01.07.2018 r. realizuje projekt pn.: *Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach* w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020, Oś priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne, etap II. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej jest jednym z partnerów w Projekcie. W ramach partnerstwa tut. Ośrodek współrealizuje dwa zadania, tj. Zadanie 1 – *Animacja środowiskowa instytucji na rzecz osób chorych psychicznie i ich otoczenia* oraz Zadanie 2 – *Wsparcie środowiskowe uczestników i ich rodzin*. Projekt będzie realizowany do 31.12.2020r. na terenie województwa śląskiego.

Grupa docelowa

Projekt skierowany jest do 270 osób doświadczających kryzysów psychicznych z terenu województwa śląskiego, po przebytych epizodach choroby psychicznej, osób z zaburzeniami psychicznymi w tym długotrwale chorujących (w rozumieniu *Ustawy z dnia 18.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego*), oraz ich otoczenia społecznego, w tym również osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, a także innych osób z najbliższego środowiska. W ramach Projektu planuje się stworzenie środowiskowej sieci wsparcia dla osób chorujących psychicznie, stanowiącej element uzupełniający w dotychczasowym systemie leczenia i opieki osób chorujących psychicznie, opartej na działalności Lokalnych Zespołów Wsparcia Zdrowia Psychicznego.

Zadania Projektu

- Animacja środowiskowa instytucji na rzecz osób chorych psychicznie i ich otoczenia.* Zadanie obejmuje:
 - wsparcie ekspertów pracy socjalnej i usług na rzecz osób zaburzonych psychicznie, ekspertów animacji środowiskowej, ekspertów zdrowia psychicznego;
 - szkolenia integracyjno-wyjazdowe członków Lokalnych Zespołów Wsparcia Zdrowia Psychicznego,
 - szkolenia specjalistyczne z obszaru psychiatrii i wsparcia środowiskowego;
 - superwizje dla członków Lokalnych Zespołów Wsparcia Zdrowia Psychicznego;
 - coaching wdrożeniowy – dla Liderów Zdrowia Psychicznego;
 - psychoedukacja (2etapy).
- Wsparcie środowiskowe uczestników i ich rodzin.* Zadanie obejmuje tworzenie przez Lokalne Zespoły Wsparcia Zdrowia Psychicznego Indywidualnego Planu Działania. W jego ramach realizowane będą:
 - terapia indywidualna uczestników i ich otoczenia;
 - konsultacje lekarza psychiatry;
 - trener pracy;
 - usługi asystenckie – AON;
 - usługi specjalistyczne;
 - grupy wsparcia dla otoczenia osób chorujących;
 - pakiet aktywizująco-motywacyjny (kino, teatr, basen, itp.);
 - warsztaty psychoedukacyjne, grupowe dla otoczenia osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. *Narzędzia informatyczne*. Zadanie obejmuje:

- Ekosystemowy Portal Zdrowia Psychicznego;
- Aplikacje Zdrowia Psychicznego – ekomapy, ekogramy.

4. *Opracowanie ostatecznej wersji modelu*. Zadanie obejmuje:

- dwa spotkania weryfikujące etap testowania – 2 lokalizacje (z udziałem instytucji zaangażowanych w testowanie modelu: OPS, służba zdrowia, inne instytucje);
- warsztat połączonych zespołów z udziałem ekspertów (rekomendacje, wnioski);
- rekomendacje prawne – konsultacje prawnika;
- opracowanie ostatecznej wersji modelu (zebranie, opracowanie wyników ewaluacji).

4.5.2. Projekt p.n.: *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin*

Informacje wstępne

W lipcu 2018r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej przystąpił do udziału w projekcie realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Projekt p.n.: *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin* realizowany jest od kwietnia 2018 roku do marca 2021 roku (oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego).

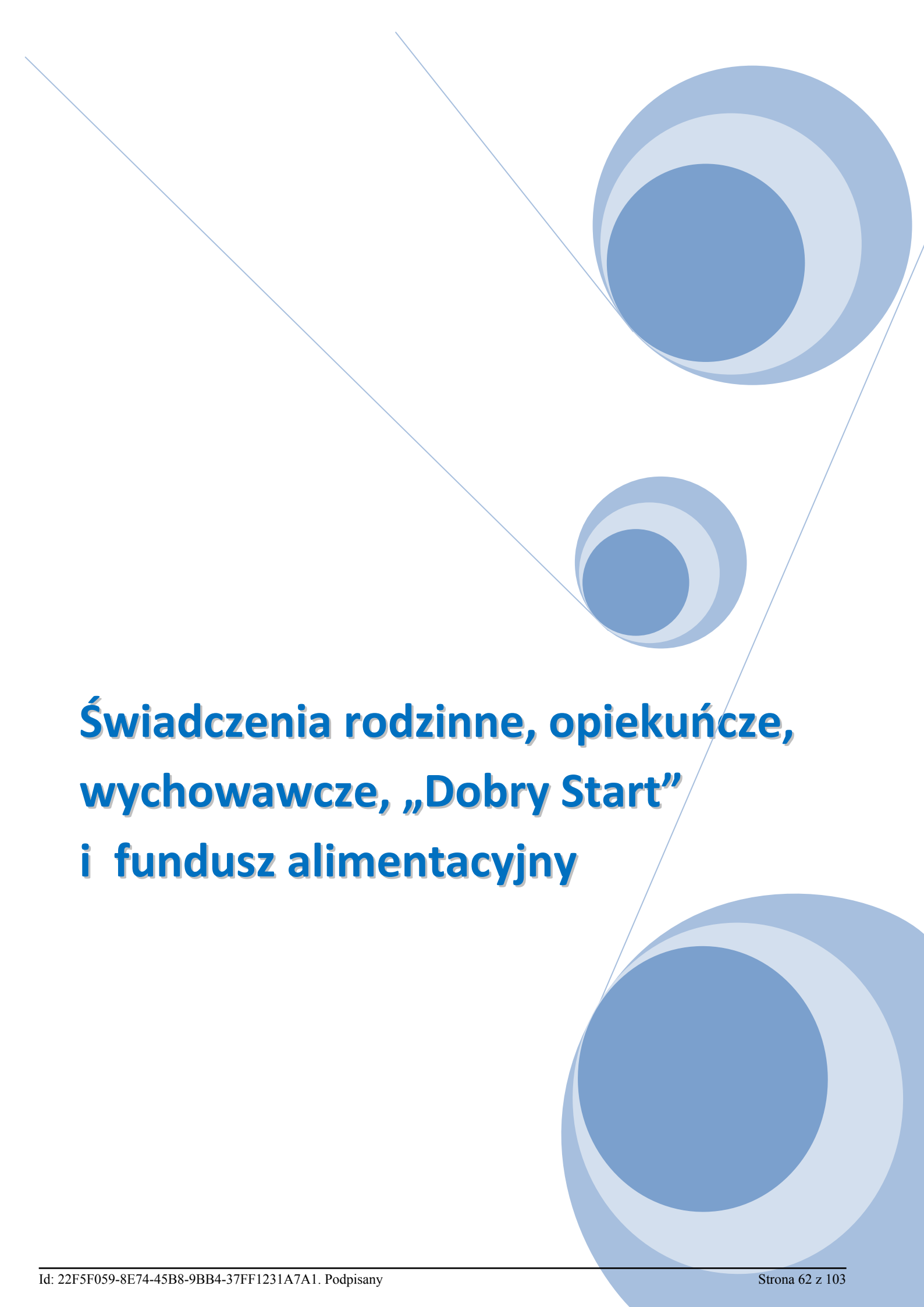
Cele projektu

Celem projektu jest zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych, m.in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji. Model kooperacji będzie uwzględniał całościowe, międzysektorowe wsparcie na poziomie gminy i powiatu, mające na celu włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Model wypracowany będzie w ramach makroregionu III obejmującego województwa: śląskie, łódzkie, małopolskie i opolskie dla miast (20 powiatów i 30 gmin powyżej 20 tys. mieszkańców). W ramach szkoleń dla kadry zarządzającej i pracowników kluczowych instytucji pomocy społecznej i innych polityk sektorowych uczestniczyło kierownictwo Ośrodka oraz pracownicy socjalni. Natomiast bezpośrednio zaangażowanych w realizację projektu jest dwóch pracowników socjalnych uczestniczących w spotkaniach coachingowych oraz koordynator jako osoba do kontaktów roboczych.

4.6. Inne Programy

Na przestrzeni roku 2018 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej partycypował także w realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/967/2014 z dnia 29.04.2014r.) oraz różnorodnych programów o zasięgu zarówno miejskim jak i gminnym. Programy te przyjęte były Uchwałami Rady Miejskiej w Bielsku-Białej. Szczegółowe sprawozdania z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* jak również z poszczególnych Programów, przekazywano do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Wśród wspomnianych programów znajdują się m.in.:

1. Program Rodzina Plus
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/374/2016 z dn. 30.08.2016r.);
2. Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na Lata 2018-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXVI/707/2017 z dn. 19.12.2017 r.);
3. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Bielsku-Białej na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/970/2014 z dnia 29.04.2014r.);
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej XXXVI/706/2016 z dn. 19.12.2017r.);
5. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/968/2014 z dnia 29.04.2014r.);
6. Program osłonowy w zakresie dożywiania *Pomoc gminy w zakresie dożywiania* na lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XXXIX/923/2014 z dnia 25.02.2014r.);
7. Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2014-2020 (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/974/2014 z dnia 29.04.2014r z późn. zm.);
8. Miejski Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na Lata 2014-2020 (Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/971/2014 z dnia 29.04.2014r.);
9. Miejski Program na Rzecz Osób Starszych na Lata 2014-2020
(Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLI/969/2014 z dnia 29.04.2014r.).

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each composed of concentric circles in different shades of blue. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape, with one vertex pointing towards the top left and the other two towards the bottom right. The background is white.

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, „Dobry Start” i fundusz alimentacyjny

5. ŚWIADCZENIA RODZINNE, OPIEKUŃCZE, WYCHOWAWCZE, DOBRY START I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Świadczenia rodzinne, opiekuńcze, wychowawcze, „Dobry Start” oraz fundusz alimentacyjny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej realizuje Dział Świadczeń Rodzinnych, którego praca skoncentrowana była w 2018r. m.in. na:

- przyjmowaniu interesantów i załatwianiu ich spraw w zakresie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przyjmowaniu wniosków i dokumentacji od osób ubiegających się o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- analizowaniu wniosków pod kątem kompletności i wprowadzaniu danych do programu SI SYRIUSZ *Świadczenia rodzinne – Familia* oraz *Fundusz alimentacyjny – FundAl*;
- sporządzaniu decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- przekazywaniu kopii decyzji, dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego komornikom sądowym, prowadzącym postępowanie egzekucyjne w sprawach o świadczenia alimentacyjne;
- prowadzeniu i weryfikacji akt świadczeniobiorców, wierzycieli i dłużników alimentacyjnych przez cały okres zasiłkowy i świadczeniowy;
- sporządzaniu list wypłat świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego i ich rozliczaniu;
- szacowaniu środków finansowych na realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- sporządzaniu i przekazywaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentacji zgłoszeniowej osób podlegających ubezpieczeniu;
- sporządzaniu miesięcznych zestawień osób ubezpieczonych;
- odprowadzaniu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek osób ubezpieczonych;
- współpracy z komornikami sądowymi, prowadzącymi postępowania egzekucyjne w sprawach dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych;
- kierowaniu pism do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne, MSWiA, oraz ambasad celem ustalenia miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych i podjęcia wobec w/w działań, o których mowa w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*;
- kierowaniu pism do Krajowego Rejestru Karnego, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, zakładów karnych i aresztów śledczych celem ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych oraz organów właściwych dłużnika o przyznaniu osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu dłużników alimentacyjnych o wysokości ich zobowiązań wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń na podstawie *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do*

alimentów, Ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej i Ustawy o funduszu alimentacyjnym;

- występowaniu do organów właściwych z wnioskami o podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych;
- informowaniu organów egzekucyjnych o sytuacjach dłużników alimentacyjnych mających istotny wpływ na prowadzone postępowanie egzekucyjne;
- przeprowadzaniu wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami oraz odbieraniu od nich oświadczeń majątkowych;
- wydawaniu decyzji w sprawach o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- informowaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- przygotowaniu wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych;
- przygotowaniu wniosków do Prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego;
- kierowaniu zawiadomień o popełnieniu przez dłużników alimentacyjnych przestępstwa z art. 209 §3 Kodeksu Karnego w związku z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- informowaniu organów właściwych wierzyciela o podjętych na wniosek ww. organów działaniach wobec dłużników alimentacyjnych;
- sporządzaniu obowiązujących sprawozdań z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz zasiłków dla opiekunów oraz funduszu alimentacyjnego;
- wydawaniu zaświadczeń w sprawach o świadczenia rodzinne, opiekuńcze i wychowawcze, świadczenie „Dobry Start”, z funduszu alimentacyjnego oraz dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu i zdrowotnemu;
- współpracy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji *Ustawy o ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym*;
- współpracy z Śląskim Urzędem Wojewódzkim w Katowicach w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- współpracy z wieloma instytucjami na terenie miasta i kraju oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w ramach Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI) w zakresie pozyskiwania danych dotyczących statusu osoby bezrobotnej, a także uzyskania informacji o wysokości pobieranych zasiłków dla osób bezrobotnych;
- współpracy z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej w Katowicach w związku z obsługą systemu dziedzinowego FundAI oraz Familia;
- wprowadzenie systemu EwiAkt celem usprawnienia działania procesu obiegu osobowych teczek akt zawierających dokumentację spraw prowadzonych w Dziale Świadczeń Rodzinnych a w szczególności określenie aktualnej lokalizacji teczki akt na terenie urzędu lub poza nim.

5.1. Świadczenia rodzinne, opiekuńcze.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 28.11.2003r. o świadczeniach rodzinnych* (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220) oraz *Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 27.07.2017r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych* (Dz. U. z 2017r. poz.1466), a także w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr LIV/1245/2010 z dn. 27.04.2010r. w sprawie podniesienia kwoty dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego i rozpoczęcia roku szkolnego oraz rocznego przygotowania przedszkolnego* (tj. *Uchwała Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XXXI/757/2013 z dn. 28.05.2013r. zmieniona uchwałą nr XLIII/859/2018 r. z 28.08.2018 r.*) oraz *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej nr XIX/472/2012 z dn. 29.05.2012r. w sprawie przyznania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia trojga lub więcej dzieci podczas jednego porodu*. Zasiłki dla opiekunów są przyznawane w oparciu o *Ustawę z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów* (t. j. Dz.U. 2017r. poz. 2092). Ponadto w oparciu o *Ustawę z dnia 04.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”* (Dz. U. z 2016r. poz. 1860) wypłacane jest jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka.

Tabela 26: Rodzaje świadczeń przyznanych w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016		2017		2018	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	6.967.461	63.501	7.677.128,91	68.198	8.446.383,78	75.608
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	3.758.058	27.195	4.167.656,57	30.623	4.287.930.83	33.172
2.1	Urodzenia dziecka	355.925	490	367.245,38	503	361.545,46	446
2.2	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	993.052	2.572	1.185.582,60	3.141	1.158.053,17	3.089
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	624.192	3.317	675.848,73	3.557	668.882,25	3.540
2.4	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	416.858	4.330	510.818,51	4.966	588.703,57	5.775
2.5	Rozpoczęcia roku szkolnego	387.768	5.461	370.894,90	7.004	403.818,43	8.220
2.6	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	15.320	180	20.293,99	220	22.756,85	234
2.7	Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	964.940	10.845	1.036.972,46	11.232	1.084.171,10	11.868
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	10.725.519	90.696	11.844.785,48	98.821	12.734.314,61	108.780

l.p.	Wyszczególnienie	2016		2017		2018	
		Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń	Kwota /w zł./	Ilość świadczeń
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	6.130.098	40.066	6.237.351	40.767	6.528.254	41.312
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	4.927.855	3.803	6.044.316	4.317	7.206.675	4.904
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	289.119	562	366.830	711	391.575	738
7.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6)	11.347.072	44.431	12.648.497	45.795	14.126.504	46.954
8.	Razem (w.3 + w.7)	22.072.591	135.127	24.493.282,48	144.616	26.860.818,61	155.734
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1.354.000	1.354	1.290.000	1.290	1.163.000	1.163
10.	Świadczenie rodzicielskie	2.397.281	2.629	3.810.528	4.145	3.236.646	3.557
11.	Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	0	0	48.000	12	80.000	20
12.	Razem (w.8 + w.9 + w.10 + w.11)	25.823.872	139.110	29.641.810,48	150.063	31.340.464,61	160.474

W Dziale Świadczeń Rodzinnych w 2018r. przyjęto 6.206 nowych wniosków na świadczenia rodzinne i opiekuńcze, 505 aktualizacji oraz 1.300 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka. Dodatkowo przyjęto 21 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w *Ustawie z dnia 04.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*.

W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych dotyczących świadczeń rodzinnych i opiekuńczych skierowano 5.090 pism do Stron i różnych instytucji na terenie miasta i kraju. Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych realizując działania wpisane w *Program Rodzina Plus* wypłacał w 2018r. zwiększone kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej o 50zł, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego o 100zł, rozpoczęcia roku szkolnego o 70zł. W 2018r. powyższy program objął 2.835 rodzin. Łącznie wypłacono kwotę 1.400.484zł z w/w tytułu.

Świadczenie rodzicielskie

Od dnia 01.01.2016r. został rozszerzony katalog świadczeń rodzinnych za sprawą wprowadzenia nowego świadczenia tzw. rodzicielskiego niezależnego od wysokości dochodów rodziny. Świadczenie to przyznawane jest na wniosek i przysługuje matce dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej oraz osobie, która przysposobiła dziecko. Świadczenie to przysługuje również ojcu dziecka w wyjątkowych, określonych w ustawie przypadkach. Okres pobierania świadczenia wynosi od 52 do 71 tygodni, a jego miesięczna wysokość to 1.000,00zł.

W roku 2018 wpłynęło 326 wniosków w powyższej sprawie. Wypłacono świadczenie rodzicielskie na łączną kwotę 3.236.646zł. Realizacja odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

Zasiłek dla opiekunów

Od roku 2014 Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 04.04.2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*. Zasiłek dla opiekuna przyznawany jest osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie

art. 11 ust. 3 *Ustawy z dnia 7.12.2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1.07.2013r.* Zasiłek ten przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1.07.2013r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy wraz z ustawowymi odsetkami, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31.12.2012r.;
- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego w brzmieniu obowiązującym w dniu 31.12.2012r.

W 2018r. wypłacono zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę 169.320zł. Realizacja zadania odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka

Od dnia 01.01.2017r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 04.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”*, przyznając i wypłacając jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przysługuje świadczeniobiorcom oraz osobom uprawnionym do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu *Ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, po przedstawieniu zaświadczenia lekarskiego lub zaświadczenia wystawionego przez położną – potwierdzającego, że kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu oraz zaświadczenia wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii – stwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka oraz opiekunowi faktycznemu dziecka tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka bez względu na wysokość dochodu rodziny w wysokości 4.000,00zł. W 2018r. wpłynęło 21 wniosków w powyższej sprawie. Wypłacono 20 świadczeń na łączną kwotę 80.000 zł. Realizacja odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

5.2. Świadczenie wychowawcze

Program Rodzina 500 plus

Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania wynikające z *Ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 2134). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Tabela 27: Realizacja zadań wynikających z *Ustawy z dnia 11.02.2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci* w latach 2016-2018

L.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Liczba złożonych wniosków	11.955	12.366	12.156
2.	Liczba wydanych decyzji	12.026	13.405	13.703
3.	Liczba sporządzonych pism	3.292	5.893	6.163
4.	Liczba rodzin objętych programem	10.416	11.716	11.161
5.	Liczba dzieci objętych programem, w tym:	15.216	16.716	16.090
5.1	Liczba dzieci objętych programem spełniających kryterium dochodowe	5.305	6.060	5.236
5.2	Liczba dzieci objętych programem bez kryterium dochodowego	9.911	10.656	10.854
6.	Liczba wypłaconych świadczeń	125.720	173.766	167.054
7.	Kwota wypłaconych świadczeń /w zł./	62.673.038	86.691.195	83.335.991

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka. Świadczenie to wynosi po 500zł. miesięcznie na dziecko w rodzinie do ukończenia przez nie 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na pierwsze, najstarsze lub jedyne dziecko w rodzinie przysługuje wnioskodawcom spełniającym ustawowe kryterium dochodowe – jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800zł. Natomiast na drugie i kolejne dziecko przysługuje niezależnie od dochodu rodziny. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.200zł.

5.3. Świadczenie „Dobry Start”

Od dnia 01.07.2018 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia z rządowego programu „Dobry Start”, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30.05.2018r. Świadczenie to przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym dziecka, opiekunom prawnym dziecka, osobom uczącym się. Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300zł. W 2018r. wpłynęło 13.422 wniosków w powyższej sprawie. Wypłacono 17.601 świadczeń na łączną kwotę 5.278.650zł. Realizacja odbywała się w oparciu o środki z budżetu państwa.

5.4. Fundusz alimentacyjny

Dział Świadczeń Rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2018r. realizował również zadania wynikające z *Ustawy z dnia 07.09.2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 554). Powyższy akt prawny określa zarówno warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego wypłacanych dla osób uprawnionych w przypadku

bezskuteczności egzekucji alimentów, jak również działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. W związku z powyższym, przyjęto 1.050 wniosków o wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Do tut. Ośrodka wpłynęło również 1.281 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w związku z bezskuteczną egzekucją świadczeń alimentacyjnych.

Tabela 28: Działania wobec dłużników alimentacyjnych, o których mowa w rozdziale 2 *Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* – podjęte w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość podjętych działań w tym:	3.441	2.701	2.719
1.1	Wystąpienia do organów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego z wnioskiem o podejmowanie przewidzianych prawem działań	229	202	341
1.2	Skierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	22	25	9
1.3	Wycofanie skierowanych wniosków o zatrzymanie prawa jazdy oraz skierowanie wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy w związku ze spełnieniem przez dłużnika warunków określonych w <i>Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów</i>	16	20	16
1.4	Złożenie wniosków o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 kodeksu karnego	139	96	53
1.5	Przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	103	96	86
1.6	Zobowiązania dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy	52	51	44
1.7	Przekazanie informacji komornikowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne mających wpływ na egzekucję świadczeń alimentacyjnych w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym	186	149	175
1.8	Przekazanie informacji komornikowi o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	534	735	567
1.9	Przekazanie informacji organowi właściwemu wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	227	208	243
1.10	Wezwania do dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych i odebrania oświadczeń majątkowych	1.378	628	717
1.11	Wezwania do dłużników	86	55	56
1.12	Przekazanie informacji powiatowemu urzędowi pracy o utracie statusu dłużnika oraz ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika	1	0	0
1.13	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne	234	218	206
1.14	Odebrane oświadczenia majątkowe dłużników alimentacyjnych	234	218	206

Dodatkowo w 228 sprawach wystąpiono do komorników prowadzących postępowanie egzekucyjne z pismem o ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Sporządzono również łącznie 7.568 innych pism do Stron postępowania oraz różnych instytucji w tym m.in. MSWiA, Komisariatów Policji,

Komorników Sądowych i Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W 2018r. rozdysponowano przyznane świadczenia z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 6.090.622zł, co stanowi całkowitą liczbę 13.991 świadczeń dla osób uprawnionych.

W związku z wejściem z dniem 18 września 2015r. zmian w *Ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów* przekazano do Zespołu Windykacji tut. Ośrodka 949 informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o terminie wypłat świadczeń realizowanych w okresie świadczeniowym 2017/2018 oraz 2018/2019.

Natomiast w związku ze zmianą *Ustawy z dnia 06.06.1997r. – Kodeks karny* w 2018r. skierowano 598 zawiadomień o popełnieniu przez dłużników alimentacyjnych przestępstwa z art. 209§3kk (niealimentacji) w związku z przyznaniem świadczeń na rzecz dzieci.

Pracownicy Działu Świadczeń Rodzinnych wystawili w 2018r. łącznie 41.547 decyzji administracyjnych, dotyczących świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, wychowawczych i jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, świadczenia „Dobry Start” oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto Dział Świadczeń Rodzinnych wydał 113 postanowienia w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo wydano 336 zaświadczeń w powyższych sprawach celem przedłożenia w innych instytucjach, tj. m.in. w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, sądach, Miejskim Zakładzie Komunikacji w Bielsku-Białej czy szkołach wyższych do uzyskania stypendium, jak również w celu uzyskania świadczeń poza granicami kraju oraz zaświadczeń potwierdzających zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a gradient from dark blue to light blue. These circles are arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin, light blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles and the text.

Dodatki mieszkaniowe

6. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych* (t.j. Dz. U. 2017r. poz. 180 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.12.2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych. Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatków mieszkaniowych osobom, które mają tytuł prawny do zamieszkiwanego lokalu, zajmują powierzchnię zgodnie z wyznaczonymi w ustawie normami i nie przekraczają dochodu: 125% najniższej emerytury na każdą osobę w gospodarstwie wieloosobowym (1.287,25zł/os.) oraz 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (1.802,15zł) – kwoty obowiązujące od 01.03.2018r. były aktualne do 31.12.2018. (zmiana następuje zawsze przy rewaloryzacji rent i emerytur). Od 01.01.2004r. na podstawie *Ustawy z dnia 08.03.1990r. o samorządzie gminnym*, dodatki mieszkaniowe są finansowane tylko z budżetu gminy. Na przestrzeni roku sprawozdawczego dofinansowanie do czynszu otrzymały 2.064 gospodarstwa domowe.

Tabela 29: Dodatki mieszkaniowe w latach 2016-2018

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018*
1.	Ogółem /w zł./	5.141.152	4.636.106	4.109.067
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok)	24.127	21.702	19.283
3.	Średnia wysokość jednego dodatku/m-c /w zł./	213,09	213,63	213,09
4.	Ilość dodatków dla mieszkań komunalnych	11.913	10.858	9.667
5.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach komunalnych /w zł./	236,48	235,21	234,55
6.	Ilość dodatków dla mieszkań innych	12.214	10.844	9.616
7.	Średnia wysokość jednego dodatku w mieszkaniach innych /w zł./	185,46	192,02	191,52
8.	Ilość korzystających rodzin (śr. na miesiąc)	2.011	1.809	1.607

* ilość rodzin objętych pomocą w formie dodatku mieszkaniowego (śr. na miesiąc) w 2018r., w porównaniu do roku 2017 zmniejszyła się (o 248 osób/rodzin). Średnia wysokość 1 dodatku mieszkaniowego w tym samym okresie zmniejszyła się o 0,54zł (w ubiegłym roku nie było wzrostu cen za media, natomiast zwiększyła się kwota rent i emerytur). W związku z powyższym zmniejszyła się łączna kwota wydatkowana na realizację wypłat dodatków mieszkaniowych w 2018r.

W 2018r. przeprowadzono 342 wywiady środowiskowe, a 254 wnioski zweryfikowano z aktami innych działów MOPS, przy danych zgodnych – pozostawiono bez dodatkowego wywiadu na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

W oparciu o wywiady:

- wydano 3 decyzje odmowne ze względu na dysproporcję pomiędzy wykazywanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym;
- 112 wnioskodawców zmieniło deklaracje o dochodach, podając dodatkowe źródła dochodu;
- wydano 1 decyzję odmowną ze względu na brak zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego na złożony wniosek o przyznanie dodatku mieszkaniowego.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a descending diagonal line from the top right towards the bottom right. Thin blue lines extend from the top left and top right corners, meeting at the circles and continuing downwards.

Dodatki energetyczne

7.DODATKI ENERGETYCZNE

Dodatki energetyczne są przyznawane na podstawie *Ustawy z dnia 10.04.1997r. Prawo energetyczne* (Dz.U. z 2018 r. poz. 755 z późn. zm.) oraz *Obwieszczenia Ministra Energii z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2018r. do 30.04.2019r. (M.P. z 2018 r. poz.450)* i *Obwieszczenia Ministra Energii z dnia 13.04.2017r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od 01.05.2017r. do 30.04.2018r. (MP. Z 2017r. poz.394)*.

Obowiązująca ustawa pozwala na przyznanie dodatku energetycznego odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest jednocześnie stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania tej energii elektrycznej. Osobie tej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny, który wynosi rocznie:

- 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa jednoosobowego,
- 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa od 2 do 4 osób,
- 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa liczącego co najmniej 5 osób.

Wysokość dodatku energetycznego od 1.01.2018r. do 30.04.2018r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,22 zł/m-c,
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,58 zł/m-c,
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,70 zł/m-c.

Wysokość dodatku energetycznego od 1.05.2018r. do 31.12.2018r. wynosiła odpowiednio dla gospodarstwa domowego:

- prowadzonego przez osobę samotną: 11,35 zł/m-c,
- liczącego od 2 do 4 osób: 15,77 zł/m-c,
- liczącego co najmniej 5 osób: 18,92 zł/m-c.

Dodatki energetyczne są finansowane dotacją celową otrzymywaną z budżetu państwa.

Tabela 30: Dodatki energetyczne w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ogółem /w zł./	134.952	126.586	119.672
2.	Ilość wypłaconych dodatków (cały rok) /w zł./	9.480	9.055	8.617
3.	Ilość gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1.111	1.065	976

Ilość gospodarstw domowych objętych pomocą w formie dodatku energetycznego zmniejszyła się o 89 w 2018r., w porównaniu do 2017r. ze względu na mniejszą ilość osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue outer ring and a darker blue inner circle. Two thin blue lines intersect at the top right, forming a triangular shape that frames the circles. The text 'Stypendia szkolne' is positioned in the lower-left area of the page.

Stypendia szkolne

8. STYPENDIA SZKOLNE

Uchwałą Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XLIII/1002/2009 z dnia 02.06.2009r. powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej zadanie polegające na realizacji pomocy wynikającej z Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Od września 2009r. zadania te w MOPS są realizowane przez Dział Świadczeń, który przyznaje i wypłaca stypendia i zasiłki szkolne.

Stypendia szkolne przyznawane są uczniom z rodzin, w których miesięczny dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust 1 pkt 2 Ustawy o pomocy społecznej. Wysokość przyznanego stypendium szkolnego uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie. W 2018r. na stypendia i zasiłki szkolne przyznano na łączną kwotę w wysokości 239.041,72zł, w tym: stypendia szkolne – 237.801,72zł, zasiłki szkolne – 1.240,00zł. Wysokość wypłacanego stypendium szkolnego uzależniona jest od dochodu w rodzinie ucznia i wynosi od 99,20zł do 248zł miesięcznie. Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty 620,00zł. W 2018r. przyznano 261 stypendiów szkolnych. Ta forma pomocy trafiła do 151 rodzin.

Zasiłki szkolne przyznaje się natomiast uczniom z rodzin, w których z uwagi na zaistniałe zdarzenie losowe nastąpiło pogorszenie sytuacji dochodowej. Zasiłki te mają być przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym.

Tabela 31: Stypendia szkolne oraz zasiłki szkolne przyznane w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Liczba osób objętych pomocą w formie stypendiów w tym:	462	357	261
1.1	Uczniowie szkół podstawowych	278	228	182
1.2	Uczniowie gimnazjów	96	55	20
1.3	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	88	74	59
1.4	Uczniowie szkół policealnych	0	0	0
1.5	Słuchacze kolegiów	0	0	0
2.	Ilość przyznanych zasiłków szkolnych	16	9	2

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping circles of varying sizes, each composed of concentric blue rings. Two thin blue lines intersect at the top center and extend diagonally towards the bottom corners, framing the central text.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

9. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPS realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, określone w: *Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON*, *Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie turnusów rehabilitacyjnych*, *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie warsztatów terapii zajęciowej*.

Powiat otrzymuje środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). W 2018r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał środki przekazane przez Fundusz w łącznej wysokości 2.932.476zł, (*Uchwała Nr XXXIX/760/2018 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20.03.2018r. w sprawie określenia zadań na rzecz osób niepełnosprawnych, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na rok 2018 ze zm.*). Podczas, gdy w roku 2016 środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiły 3.017.814zł, a w roku 2017 – 2.815.706zł.

W 2018r. indywidualne osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 2.633 wnioski (2016r. – 2.665 wniosków; 2017r. – 2.426 wniosków). Środki finansowe w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej obejmowały dofinansowanie:

- kosztów działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze przyznawane na podstawie odrębnych przepisów osobom niepełnosprawnym;
- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta działają Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne *Teatr Grodzki* oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *Port*. W zajęciach uczestniczyło 80 osób niepełnosprawnych z terenu miasta Bielska-Białej i okolic. Warsztaty są finansowane w 90% ze środków PFRON, co w roku 2018 wyniosło 1.327.680zł oraz w 10% ze środków własnych powiatu, tj. 147.520zł. W ramach warsztatów prowadzone są zajęcia rehabilitacji zawodowej i społecznej w pracowniach dostosowanych do indywidualnych predyspozycji osób niepełnosprawnych, chcących w przyszłości podjąć pracę na otwartym rynku pracy.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O środki finansowe z Funduszu na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych złożyło wnioski i ubiegało się 15 stowarzyszeń z terenu miasta. W ramach tego zadania organizowano imprezy plenerowe, wycieczki turystyczno-rekreacyjne, przedstawienia, gry, zabawy, spotkania teatralne, zawody sportowe, turnieje, które miały bezpośredni wpływ na integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Łącznie przedsięwzięcia te zgromadziły 617 osób niepełnosprawnych. Na powyższe zadanie wydatkowano kwotę 100.875,39zł.

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych stanowi formę pomocy dla indywidualnych osób, które z racji swej niepełnosprawności napotykają na trudności w funkcjonowaniu w swoim mieszkaniu, środowisku i najbliższym otoczeniu. Złożono 488 wniosków o dofinansowanie, a Ośrodek wypłacił na to zadanie kwotę 569.101,00zł; w tym na likwidację barier architektonicznych 359.736,66zł, na likwidację barier technicznych 127.309,94zł, a na likwidację barier w komunikowaniu się 82.054,40zł.

Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Dużym wsparciem finansowanym dla osób niepełnosprawnych jest dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych. Dofinansowanie takie wypłacono 559 osobom na łączną kwotę 634.825,81zł, w tym na sprzęt rehabilitacyjny 38 osobom w wys. 39.775,62zł. Osoby niepełnosprawne mogły w ten sposób otrzymać sprzęt niezbędny do funkcjonowania w życiu codziennym tj. wózki inwalidzkie, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, balkoniki, protezy, materace przeciwoleżynowe itp. oraz sprzęt do ćwiczeń rehabilitacyjnych w warunkach domowych. Dodatkowo, w ramach realizacji tego zadania, udzielono wsparcia ze środków własnych Miasta w wysokości 200.000zł. dla 244 osób.

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych

O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym złożono 492 wnioski. W 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych organizowanych na terenie całego kraju wzięło udział 157 osób niepełnosprawnych wraz z 112 opiekunami. Na ten cel Ośrodek wypłacił kwotę 299.993,80zł.

Pilotażowy program Aktywny samorząd

Od września 2012r., w oparciu o *Uchwałę Rady Miejskiej w Bielsku-Białej Nr XX/502/2012 z dnia 26.06.2012r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie Miasta Bielska-Białej do realizacji pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego Aktywny samorząd* oraz umowy z dn. 29.04.2013r. (z późn. aneksami) zawartej pomiędzy PFRON a Miastem Bielsko-Biała, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował wnioski złożone na ten cel. Na dzień 31.12.2018r. wypłacono kwotę 316.756,08zł dla 118 osób niepełnosprawnych, z którymi zawarto 88 umów o dofinansowanie. Powyższy program obejmował 2 Moduły wsparcia dla osób niepełnosprawnych tj.:

1. Moduł I

- obszar A: zadanie 1 (pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu) – wypłacono kwotę 19.779zł dla 3 osób niepełnosprawnych; zadanie 2 (pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B) – wypłacono kwotę 1.170 zł dla 1 osoby niepełnosprawnej;
- obszar B zadanie 1 (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania) – wypłacono kwotę 33.515zł dla 3 osób niepełnosprawnych;
- obszar C: zadanie 2 (pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym) – wypłacono kwotę 16.605zł dla 7 osób niepełnosprawnych; zadanie 3 (pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne) – wypłacono kwotę 94.602,30zł dla 6 osób niepełnosprawnych;
- obszar D: pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – wypłacono kwotę 21.718,63zł dla 22 osób niepełnosprawnych;

2. Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym – wypłacono kwotę 129.366,15zł dla 76 osób niepełnosprawnych.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue ring around its center. These circles are arranged in a triangular pattern. Two thin blue lines intersect at the top left, forming a large 'V' shape that frames the circles. The text is centered in the lower half of the page.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

10. MIEJSKI ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bielsku-Białej funkcjonuje w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej od dnia 01.01.2009r. Zajmuje się wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności (zaliczeniu bądź niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych) osób w wieku do 16 roku życia, wydawaniem orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (zaliczeniu do lekkiego bądź umiarkowanego bądź znacznego stopnia niepełnosprawności) osób w wieku od 16 roku wydawaniem legitymacji osób niepełnosprawnych, a także kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych i placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Począwszy od 1.08.2017r. obowiązuje nowy wzór legitymacji osoby niepełnosprawnej, nowe poliwęglanowe legitymacje produkowane są przez Państwową Wytwórnę Papierów Wartościowych w Warszawie na podstawie przesyłanych elektronicznie danych z Miejskiego Zespołu. Orzeczenia w trybie przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1110) wydają trzyosobowe składy orzekające Zespołu, w których zasiadają: jako przewodniczący – lekarz medycyny, jako członek: psycholog lub doradca zawodowy lub pracownik socjalny oraz protokolant. Aktualnie w Zespole pracuje: dziewięciu lekarzy, jeden psycholog, trzech doradców zawodowych, trzech pracowników socjalnych, czterech protokolantów. W roku 2018 Miejski Zespół w Bielsku-Białej przyjął przedstawione poniżej ilości wniosków oraz wydał podane ilości orzeczeń, legitymacji i kart parkingowych.

Tabela 32: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla dzieci do 16 roku życia w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość złożonych wniosków dotyczących osób do 16 roku życia	328	319	314
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia w tym:	317	333	301
2.1	Orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	288	307	289
2.2	Orzeczenia o nie zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	26	23	10
2.3	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	3	3	2
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia	205	255	214

W roku 2018 klienci Miejskiego Zespołu złożyli ogółem 230 odwołań do II instancji, czyli Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach, w tym 216 odwołań od orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia) oraz 14 odwołań od orzeczenia o niepełnosprawności (poniżej 16 roku życia). W ramach samokontroli złożonych odwołań wydano ponownie 22 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (powyżej 16 roku życia), natomiast 194 odwołania przekazano do rozpatrzenia przez Wojewódzki Zespół. W przypadku odwołań dziecięcych (poniżej 16 roku życia) wydano 1 orzeczenie w ramach samokontroli orzeczeń o niepełnosprawności, natomiast 13 odwołań wysłano do rozpatrzenia do Wojewódzkiego Zespołu.

Ilość osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia w gminie Bielsko-Biała (posiadających aktualne i ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2007 do 2018) na dzień 31.12.2018r. wynosiła 17.461 osób. Liczba ta nie

zawiera w sobie ilości mieszkańców Bielska-Białej legitymujących się innymi orzeczeniami: orzeczeniami o niezdolności do pracy lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, orzeczeniami o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym Lekarza Rzecznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczeniami o niezdolności do służby Komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Tabela 33: Dane dotyczące wniosków, orzeczeń i legitymacji wydawanych dla osób po 16 roku życia w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Ilość złożonych wniosków	3.141	3.135	3.148
2.	Ilość wydanych orzeczeń dla osób po 16 roku życia w tym:	3.114	3.112	3.092
2.1	Orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności	799	787	639
2.2	Orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	1.433	1.393	1.454
2.3	Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności	700	735	877
2.4	Orzeczenia negatywne, o niezaliczeniu do żadnego stopnia niepełnosprawności	52	58	24
2.5	Orzeczenia o odmowie wydania nowego orzeczenia (stan zdrowia nie uległ pogorszeniu)	130	139	98
3.	Ilość wydanych legitymacji dla osób niepełnosprawnych po 16 roku życia	1.437	1.418	1.583

Od dnia 01.01.2018r. do 31.12.2018r. przyjęto 721 wniosków o wydanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz 25 wniosków dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych. Wg stanu na dzień 31.12.2018r. wydano ogółem 742 karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych oraz 25 kart dla placówek zajmujących się pomocą, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

The page features a decorative graphic consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Two thin blue lines intersect at the top left and extend diagonally across the page, framing the circles.

Windykacja należności

11. WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Zespół ds. Windykacji działa w oparciu o *Ustawę z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawę z dnia 24 lipca 2015r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych*, która określa sposób postępowania wierzyciela – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w przypadku uchylania się zobowiązanych od wykonywania ciężących na nich obowiązków w zakresie zwrotu wymagalnych należności powstałych w toku działania MOPS.

Do podstawowych zadań Zespołu należą:

1. Reprezentowanie wierzyciela tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej działającego przez MOPS przed:
 - a) osobami zobowiązanymi,
 - b) administracyjnymi i sądowymi organami egzekucyjnymi,
 - c) organami wymiaru sprawiedliwości (w tym w sprawach z zakresu postępowań wobec spadkobierców osób zobowiązanych), organami ścigania i innymi instytucjami,
 - d) innymi instytucjami w zakresie postępowania egzekucyjnego.
2. Gromadzenie dokumentacji dotyczącej osób zobowiązanych wobec MOPS, niezbędnej do procesu odzyskiwania wierzytelności.
3. Inicjowanie i monitorowanie całego przebiegu administracyjnego i sądowego postępowania egzekucyjnego.
4. Prowadzenie czynności egzekucyjnych poprzez:
 - a) wystawianie upomnień,
 - b) sporządzanie tytułów wykonawczych do administracyjnych organów egzekucyjnych tj. Prezydenta Miasta Bielska-Białej lub Naczelnika Urzędu Skarbowego,
 - c) sporządzanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do sądowego organu egzekucyjnego tj. Komornika Sądowego,
 - d) sporządzanie wniosków o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w sądowym organie egzekucyjnym.
5. Weryfikowanie wpłat dokonywanych przez dłużników MOPS.
6. Rozpatrywanie wniosków dłużników w zakresie ulg w spłacie zobowiązań wynikających z ustaw realizowanych przez MOPS.
7. Współpraca z Urzędami Skarbowymi, Wydziałem Dochodów Budżetowych Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, Komornikami Sądowymi w zakresie zadań należących do Zespołu.

Tabela 34: Ujęcie ilościowe postępowania windykacyjnego i egzekucyjnego w administracyjnych organach egzekucyjnych w latach 2016-2018

l.p.	Rodzaj należności	Upomnienia			Tytuły wykonawcze		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018
1.	NFA	50	60	55	46	64	47
2.	PS	159	193	231	136	128	160
3.	PZ	939	896	828	818	688	763
4.	ŚR	46	54	105	84	52	76
5.	ŚW	2	21	72	0	14	54
6.	STS	1	0	0	1	0	0
7.	DODM	0	1	0	0	0	0

NFA: Nienależnie pobrany fundusz alimentacyjny; **PS:** Pomoc społeczna; **PZ:** Piecza zastępcza; **ŚR:** Świadczenia rodzinne; **ŚW:** Świadczenie wychowawcze; **STS:** Stypendia szkolne; **DODM:** Dodatki mieszkaniowe.

W 2018r. skierowano do Komorników Sądowych 950 wniosków o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego dla świadczeń przyznanych osobom uprawnionym na okres zasiłkowy od 01.10.2017r. do 30.09.2019r. na dzień 31.12.2018r.

Liczba dłużników ogółem na dzień 31.12.2018r., w stosunku do których prowadzone było postępowanie egzekucyjne wynosiła 2.784 osoby, w tym dłużników alimentacyjnych 1.954. W 2018r. z wnioskiem o ulgę w spłacie należności zwróciło się 287 osób (w 2016r. – 238 osób, a w 2017r. – 242 osoby).

Tabela 35: Odroczenia, spłaty ratalne, umorzenia zadłużeń oraz odmowy w latach 2016-2018

l.p.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018
1.	Odroczenie terminu spłaty zadłużenia	28	34	29
2.	Rozłożenie zadłużenia na raty	86	117	86
3.	Umorzenia należności w całości lub części	114	102	116
4.	Odmowy odroczenia terminu spłaty zadłużenia	1	1	1
5.	Odmowa rozłożenia na raty	24	20	14
6.	Odmowa umorzenia należności w całości lub części	82	126	82

Stan należności dłużników wobec MOPS na dzień 31.12.2018r. wyniósł 108.360.182,60zł, w tym:

- fundusz alimentacyjny: 81.353.173,77zł,
- zaliczka alimentacyjna: 7.519.277,83zł,
- nienależnie pobrane: świadczenia rodzinne, świadczenie wychowawcze, fundusz alimentacyjny, zaliczka alimentacyjna: 777.609,41zł,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze: 9.544.617,39zł,
- piecza zastępcza: 7.183.061,67zł,
- pozostałe należności: 1.982.442,53zł (wyплаcone na podstawie *Ustawy o pomocy społecznej* i innych ustaw).

Średnia ściągальność należności w 2018r. wyniosła 3,54%.

The page features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a lighter blue inner ring. These circles are connected by thin blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the top right, middle right, and bottom right areas of the page.

Doskonalenie zawodowe pracowników MOPS

12. DOSKONALENIE ZAWODOWE PRACOWNIKÓW

12.1. Struktura zatrudnienia i podnoszenie kwalifikacji

Na dzień 31.12.2018r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudniał ogółem 355 pracowników, z czego 86 osób to pracownicy socjalni. Spośród pracowników MOPS 271 osób posiadało wykształcenie wyższe, co stanowiło 77% ogółu zatrudnionych. Dodatkowo, Ośrodek zatrudniał na umowę o pracę do 6 miesięcy 29 bezrobotnych skierowanych z Powiatowego Urzędu Pracy.

Aby zrealizować swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej zatrudnia wykwalifikowanych pracowników, spełniających kryteria danego stanowiska. Jednakże częste zmiany w ustawodawstwie oraz przejmowanie nowych zadań do realizacji wymagają ciągłego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników. Wiąże się to z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowywania ich do pracy w obszarze realizowanych zadań. Pracownicy Ośrodka w 2018r. skorzystali ze 134 tematycznych ofert. W szkoleniach, konferencjach i seminariach wzięło udział 171 pracowników. Tematyka szkoleń była zróżnicowana, dotyczyła problemów związanych z realizacją zadań przez Ośrodek, poszerzając wiedzę m.in. w następujących obszarach:

- pomocy społecznej,
- świadczeń rodzinnych i wychowawczych, świadczenia „Dobry Start”,
- procesu usamodzielniania dziecka przyjętego do pieczy zastępczej,
- egzekucji administracyjnej należności pieniężnych z uwzględnieniem pozycji prawnej i zadań wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym,
- zamówień publicznych,
- prawa pracy,
- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- pierwszej pomocy przedmedycznej,
- prowadzenia usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych,
- ochrony danych osobowych w pomocy społecznej po wejściu w życie RODO,
- ekosystemów na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach,
- diagnozowania i pomocy osobom doznającym przemocy seksualnej, prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- kierowania do schroniska osób bezdomnych – nowelizacja *Ustawy o pomocy społecznej*,
- nowoczesnych technologii w opiece,
- praktycznych aspektów pracy socjalnej z osobami zaburzonymi psychicznie,
- systemu obsługi wsparcia finansowego ze środków PFRON,
- wspierania opiekunów wychowujących dzieci po traumie,
- wsparcia integracji cudzoziemców w województwie śląskim,
- stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych dla uczniów w roku szkolnym 2018/2019,
- mowy ciała w pracy menagera MOPS.

Pracownicy Ośrodka uczestniczyli także w studiach podyplomowych, podnosząc swoje kwalifikacje na kierunkach:

- administracja publiczna,
 - zarządzanie,
 - wykonywanie funkcji inspektora ochrony danych,
- oraz w szkoleniach specjalizacyjnych z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy korzystali również z oferty Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach i konferencjach dofinansowanych z funduszy Unii Europejskiej obejmujących m.in. następujące obszary tematyczne:

- kooperacja 3D – korzyści, konieczność, kompetencje,
- zranione dzieci – praca z wychowankami pieczy zastępczej,
- wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – rola rodzin wspierających.

Aby nawiązać właściwe relacje z dzieckiem i rodziną pracownicy zatrudnieni na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny skorzystali ze szkoleń w następujących modułach tematycznych:

- wykorzystanie mediacji i dialogu motywującego w pracy z rodziną,
- wybrane modele pracy asystenta rodziny,
- rola i zadania asystenta rodziny w kontekście działania innych służb społecznych – wsparcie, pomoc a interwencja, łączność a koordynacja służb,
- zranione dzieci – praca z wychowankami pieczy zastępczej,
- wspieranie opiekunów wychowujących dzieci po traumie,
- proces usamodzielnienia dziecka przyjętego do pieczy zastępczej,
- etapy metodycznego działania asystenta rodziny i odpowiadająca im dokumentacja,
- rola asystenta rodziny w interwencji kryzysowej.

W 2018r. dla 81 pracowników MOPS zorganizowano cykl superwizji grupowych (w tym 4 osoby z kadry zarządzającej, 53 pracowników socjalnych, 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 7 asystentów rodziny i 6 pozostałych pracowników Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego).

W trosce o podwyższenie standardów bezpieczeństwa pracy zorganizowano również dla pracowników realizujących usługi opiekuńcze w terenie szkolenie specjalistyczne umożliwiające zdobycie podstawowych wiadomości z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

The page features a decorative background with three large, overlapping blue circles of varying shades (dark blue, medium blue, and light blue) and two thin, light blue diagonal lines crossing the page. The text is centered in the lower half of the page.

Ważniejsze przedsięwzięcia i działania zapewniające ciągłość funkcjonowania Ośrodka

13. WAŻNIEJSZE PRZEDSIĘWZIĘCIA I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE CIĄGŁOŚĆ FUNKCJONOWANIA OŚRODKA

13.1. Zapewnienie zgodności z wymogami prawa

13.1.1. Działania Zespołu Prawnego, audyty i kontrole zewnętrzne

Zespół Prawny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej na przestrzeni roku 2018 zaopiniował łącznie 1.802 umowy, zarządzenia, uchwały i porozumienia oraz wydał 150 opinii prawnych. Działania na rzecz zapewnienia zgodności z wymogami prawa podejmował także Audytor Wewnętrzny. W ramach działalności kontrolnej sprawdził:

- funkcjonowanie Schroniska dla Osób Bezdomnych i Noclegowni oraz proces wsparcia wyjścia z bezdomności;
- prowadzenie Mieszkań Chronionych i pracę socjalną na rzecz osób tam mieszkających;
- proces kierowania i umieszczania mieszkańców Miasta w Domach Pomocy Społecznej.

W Dziale Pomocy Środowiskowej rozpoczął badanie realizacji zadań związanych z organizacją pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin objętych tą formą pomocy. Audytor Wewnętrzny przeprowadził również kontrolę prawidłowości realizacji zadań w Warsztatach Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie *PORT* oraz w Warsztatach Terapii Zajęciowej Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego *Teatr Grodzki*.

W okresie sprawozdawczym tut. Ośrodek został także poddany kontrolom zewnętrznym przez następujące podmioty:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach – Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego (kontrola prawidłowości realizacji projektu pn.: „Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej”, realizowanego w ramach RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 przez Miasto Bielsko-Biała – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w partnerstwie z Fundacją Aktywności Społecznej „Złote Łany” Bielsko-Biała oraz Bielskim Stowarzyszeniem Artystycznym „Teatr Grodzki” Bielsko-Biała);
2. Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Katowicach (kontrola wykonywania przez gminy zadań z zakresu gospodarki mieszkaniowej);
3. Państwowa Inspekcja Pracy oddział w Bielsku-Białej (kontrola przestrzegania przepisów w zakresie zawierania umów cywilnoprawnych i wypłaty wynagrodzenia minimalnego),
4. Urząd Miejski w Bielsku-Białej – Wydział Polityki Społecznej (kontrola problemowa wybranych aspektów gospodarki finansowej w MOPS).

13.1.2. Ochrona danych osobowych

Realizację obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał poprzez stosowanie do dnia 24.05.2018r. przepisów ustawy z dnia 29.08.1997r. o ochronie danych osobowych, tj.

- stosowanie środków technicznych i organizacyjnych, mających na celu zabezpieczenie tych danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem wspomnianej ustawy oraz zmianą tych danych, ich utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem;
- wypełnienie obowiązków informacyjnych w stosunku do osób, których dane dotyczą, oraz realizację ich praw;
- dopuszczanie do tych danych wyłącznie osób posiadających odpowiednie upoważnienie, a w sytuacjach zasadnych po zawarciu stosownych umów powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- zapewnienie kontroli nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane;
- stosowanie zabezpieczeń w systemach informatycznych na poziomie wysokim;
- rejestrację zbiorów danych osobowych oraz dokonywanie zgłoszeń aktualizacyjnych w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych;
- powołanie administratora bezpieczeństwa informacji zapewniającego przestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych oraz prowadzącego rejestr zbiorów przetwarzanych danych osobowych.

Z kolei od dnia 25.05.2018r. realizacja obowiązku w zakresie ochrony danych osobowych następowała poprzez stosowanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), w tym m.in.:

- wdrożenie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych (uwzględniających charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie i wadze zagrożenia),
- wypełnienie obowiązków informacyjnych w stosunku do osób, których dane dotyczą,
- wypełnianie obowiązków w zakresie realizacji praw osób, których dane dotyczą;
- uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślnej ochrony danych;
- zapewnianie by każda osoba działająca z upoważnienia administratora danych i mająca dostęp do danych osobowych przetwarzała je wyłącznie na polecenie administratora;
- zapewnianie by w przypadku konieczności skorzystania z usług innych podmiotów przekazanie danych realizowane było na podstawie stosownych umów powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- prowadzenie rejestru czynności przetwarzania danych oraz rejestru kategorii czynności przetwarzania danych;
- ustalenie zasadności przeprowadzenia oceny skutków w zakresie ochrony danych;
- wyznaczenie Inspektora Ochrony Danych.

13.1.3. Stanowisko ds. BHP i PPOŻ

Realizację obowiązku z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej tut. Ośrodek w roku 2018 wykonywał poprzez:

- informowanie pracowników o zagrożeniach i uciążliwościach występujących na zajmowanych stanowiskach pracy;
- ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz ustalanie okoliczności wypadków w drodze do pracy lub z pracy, sporządzanie odpowiedniej dokumentacji, prowadzenie rejestru wypadków przy pracy;

- zapewnienie przeszkolenia z zakresu bhp/ppoż (wstępnego i okresowego), prowadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- przegląd warunków pracy wybranych stanowisk;
- współpracę z lekarzem Medycyny Pracy sprawującym profilaktyczną opiekę lekarską nad pracownikami w szczególności przy organizowaniu badań lekarskich;
- sporządzenie wykazu osób uprawnionych do pobrania środków czystości oraz otrzymania ekwiwalentu pieniężnego na zakup odzieży i obuwia roboczego oraz pranie, zgodnie z zapisami Regulaminu Pracy;
- zapewnienie wykonania przeglądów okresowych podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, wykonania *Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego* dla nowego obiektu przy Placu Ratuszowym 9 oraz okresowej aktualizacji *Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego* dla obiektów już użytkowanych.

13.1.4. Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej

Realizacją obowiązku w zakresie sprawozdawczości od 01.04.2016r. zajmuje się w Ośrodku Zespół ds. Sprawozdań, Analiz i Komunikacji Społecznej. Do jego zadań należą m.in. opracowywanie sprawozdań z działalności Ośrodka, z realizacji uchwał Rady Miejskiej w Bielsku-Białej oraz innych raportów, zestawień i sprawozdań wynikających z obowiązujących przepisów prawa i rozeznaczonych potrzeb, a także przygotowywanie materiałów informacyjnych o funkcjonowaniu Ośrodka oraz o realizowanych przez niego zadaniach, akcjach, programach i projektach.

13.2. Zadania mające na celu poprawę organizacji pracy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Białej dysponuje 300 stanowiskami komputerowymi, wyposażonymi w system operacyjny Windows 7 PRO, Windows 10 PRO oraz pakiet biurowy MS Office w wersji 2007, 2010, 2013, 2016 oraz 13 serwerów (z systemami MS Windows 2008 Server, 2012 Server, 2016 Server). Poniższa tabela przedstawia programy komputerowe, dostępne dla pracowników tut. Ośrodka – wspierające organizację ich bieżącej pracy oraz prowadzoną w MOPS sprawozdawczość.

Tabela 36: Programy komputerowe dostępne dla pracowników MOPS

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
1.	Archiwum	Zarządzanie dokumentacją zgromadzoną w archiwum tut. Ośrodka
2.	AS (Aktywny Samorząd)	Obsługa wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON
3.	Budżet RB 2	Program Kadrowo-Płacowy (program służący do sporządzania sprawozdań budżetowych w DK)
4.	CAS	Weryfikacja i przekazywanie sprawozdań pochodzących z programu „TT-POMOST”, Familia, Fundal i Działu Pieczy Zastępczej
5.	eDeklaracje	Program Kadrowo-Płacowy
6.	EMP	Empatia
7.	ePFRON	Sprawozdawczość dot. ilości zatrudnianych osób niepełnosprawnych

l.p.	Nazwa oprogramowania	Przeznaczenie
8.	ePuap	Elektroniczna skrzynka podawcza
9.	EwiAkt	Obsługa elektroniczna akt
10.	Ewidencja i kontrola zamówień publicznych - Przetargi	Zarządzanie postępowaniami z zakresu zamówień publicznych
11.	Familia	Obsługa świadczeń rodzinnych, wychowawczych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowego świadczenia "za życiem"
12.	Ferro Backup System	Archiwizacja danych (kopie bezpieczeństwa)
13.	FundAI	Obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego i prowadzenie postępowań w sprawach dłużników alimentacyjnych
14.	InfoMonitor, Krajowy Rejestr Długów, BIG ERIFFF, Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczych	Przekazywanie informacji gospodarczych o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych i z pieczy zastępczej do Biura Informacji Gospodarczej
15.	IT-MENAGER	Program do zarządzania infrastrukturą sieciową
16.	Kadry	Program Kadrowo-Płacowy
17.	KadryLite	Program Kadrowo-Płacowy
18.	Kasa – dochody	Program Finansowo-Księgowy
19.	Kasa – wydatki	Program Finansowo-Księgowy
20.	Kaspersky AV SC	Konsola zarządzania oprogramowaniem antywirusowym
21.	Konta (piecza zastępcza)	Oprogramowanie finansowo-księgowe (analityka Piecza Zastępcza)
22.	Legislator	Edytor aktów prawnych
23.	LSI RPO WSL 2014 - 2020 Lokalny System Informatyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020	Obsługa projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020

W roku sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również następujące zadania związane z infrastrukturą informatyczną:

1. Wdrożono 50 sztuk komputerów oraz 50 sztuk drukarek zakupionych w 2017r.;
2. Wdrożono sprzęt serwerowy zakupiony w 2017r.;
3. Wdrożono Domenę Lokalną;
4. Wdrożono wirtualizację środowiska serwerowego;
5. Wykonano autonomiczną sieć komputerową LAN w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 9;
6. Wdrożono program do obsługi świadczenia „Dobry Start”;
7. Wdrożono nowy program do obsługi Stypendiów.

13.3. Roboty remontowe

Brygada remontowa prowadziła prace remontowe wykonywane na terenie placówek MOPS wynikające z bieżącej eksploatacji biur i wyposażenia. Zakres prac obejmował: prace stolarskie, instalacyjne, malarskie, montażowe, hydrauliczne, ślusarskie, wymianę lamp oświetleniowych w pomieszczeniach biurowych, etc.:

- w budynku przy ul. Karola Miarki 11,
- w budynku przy ul. 1 Maja 17a,
- w budynku przy ul. Filarowej 50,
- w budynku przy Placu Ratuszowym 9,
- w budynku przy ul. Stefanki 7,
- w budynku przy ul. Krakowskiej 2a,
- w budynku przy ul. Powstańców Śląskich 9,
- w mieszkaniach chronionych przy ul. Towarzystwa Szkoły Ludowej oraz przy ul. Bystrzańskiej.

Dodatkowo do zakresu prac Brygady remontowej należało:

- utrzymywanie w czystości terenów wokół siedziby Ośrodka,
- zimowe utrzymanie parkingów służbowych (odśnieżanie, wywóz zgromadzonego śniegu), dojść do budynków (odśnieżanie i posypywanie mieszanką) oraz sukcesywne usuwanie nagromadzonego śniegu z dachów pawilonu A i B oraz dachów budynku głównego,
- bieżąca konserwacja inwentarza biurowego.

W roku sprawozdawczym zrealizowano zaplanowaną modernizację oświetlenia przy ul. 1 Maja, oraz remont klatki schodowej w budynku głównym.


13.4. Zamówienia publiczne

Zadania realizowano z uwzględnieniem następujących przepisów prawa: *Ustawa z dnia 30.06.2005r. o finansach publicznych* (Dz. U. 2009r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.); *Ustawa z dnia 29.01.2004r. prawo zamówień publicznych* (Dz. U. 2013r., poz. 907 z późn. zm.); *Ustawy z dnia 14.06.1960r. Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. 2000r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm). Przeprowadzono w ramach zamówień publicznych procedury wg następujących trybów:

Tabela 37: Tryb i przedmiot zamówień publicznych w 2018 roku

l.p.	Rodzaj zamówienia	Tryb postępowania
1.	Sprzątanie MOPS	Przetarg nieograniczony
2.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
3.	Usługa cateringowa dla Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
4.	Usługi pocztowe	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
5.	Sprzątanie MOPS w 2019r.	Przetarg nieograniczony
6.	Usługi cateringowe w ramach świątecznego poczęstunku dla podopiecznych MOPS	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp

l.p.	Rodzaj zamówienia	Tryb postępowania
7.	Usługi opiekuńcze na 2019r.	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
8.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze na 2019r.	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
9.	Usługa cateringowa dla Schroniska dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi na 2019r.	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
10.	Usługi opiekuńcze na 2019r. – 2 postępowanie	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
11.	Usługa cateringowa dla Klubu Senior+ przy ul. Jesionowej 13 w Bielsku-Białej	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
12.	Warsztaty Międzyosiedlowej Gali Twórczości	Przetarg nieograniczony
13.	Warsztaty dziennikarskie	Przetarg nieograniczony
14.	Warsztaty Międzyosiedlowej Gali Twórczości – filmowanie emocji	Przetarg nieograniczony
15.	Usługa cateringowa podczas szkoleń i imprez organizowanych dla uczestników projektu	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
16.	Warsztaty dziennikarskie – 2 postępowanie	Przetarg nieograniczony
17.	Warsztaty dziennikarskie – 3 postępowanie	Przetarg nieograniczony
18.	Warsztaty dziennikarskie – 4 postępowanie	Przetarg nieograniczony
19.	Organizacja pikniku profilaktycznego	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
20.	Przeprowadzenie warsztatów sportowych badmintona	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
21.	Organizacja Dni Seniora (Górne Przedmieście)	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
22.	Przeprowadzenie kursu prawa jazdy kat. C	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp
23.	Przeprowadzenie kursu prawa jazdy kat. B	Zamówienie na usługi społeczne w trybie art. 138 o ustawy Pzp

The page features a decorative background with three overlapping blue circles of varying sizes and two thin blue diagonal lines. The circles are positioned in the top right and bottom right corners, while the lines run from the top left towards the center.

Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS

14. POTRZEBY MIASTA BIELSKA-BIAŁEJ NA ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ MOPS W 2018 ROKU

Tabela 38: Potrzeby miasta Bielska-Białej na zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS w 2018r.

l.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2018r. /kwoty w zł./	Plan na 2019r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2019r. /kwoty w zł./
1.	Ogółem wydatki w tym:	184 626 225,62	177 740 029,20	192 121 250,86
1.1.	Zadania własne ogółem	41 388 424,77	44 883 080,52	45 435 774,00
1.2.	Zadania zlecone ogółem	138 511 046,46	127 232 689,00	139 171 564,18
1.3.	Fundusz celowy PFRON, Aktywny Samorząd	3 256 572,54	3 038 621,00	4 928 274,00
1.4.	Projekty	1 470 181,85	2 585 638,68	2 585 638,68
2.	85117 – Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze zadanie własne	122 801,20	154 800,00	154 800,00
3.	85153 – Zwalczanie narkomanii zadanie własne	25 365,99	0,00	0,00
4.	85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi zadanie własne	184 432,11	102 100,00	185 000,00
5.	85195 – Pozostała działalność zadanie zlecone	43 514,60	23 500,00	43 515,00
6.	85202 – Domy Pomocy Społecznej zadanie własne	4 277 739,42	4 551 313,00	5 111 313,00
7.	85203 – Ośrodki wsparcia – Schronisko dla osób Bezdomnych, – Schronisko dla osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi, Noclegownia, Domy Dziennego Pobytu, Kluby Seniora zadanie własne	1 384 581,87	2 615 334,00	2 796 334,00
8.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zadanie zlecone	21 966,00	23 542,00	23 542,00
9.	85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zadanie własne	0,00	35 880,00	35 880,00
10.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej zadanie własne	670,10	700,00	700,00
11.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (składki od osób pobierających zasiłek stały) zadanie zlecone	153 975,87	159 717,00	159,717,00
12.	85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby	299 842,75	284 492,00	334 989,18

I.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2018r. /kwoty w zł./	Plan na 2019r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2019r. /kwoty w zł./
	uczestniczące w zajęciach w centrum integracji europejskiej 85513 – zmiana klasyfikacji budżetowej od 01.01.2019r. (składki od osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne) <i>zadanie zlecone</i>			
13.	85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie własne</i>	781 546,82	709 400,00	782 000,00
14.	85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe <i>zadanie zlecone</i>	406 942,96	364 381,00	388 440,00
15.	85215 – Dodatki mieszkaniowe <i>zadanie własne</i>	4 109 422,70	3 900 000,00	3 900 000,00
16.	85215 – Dodatki energetyczne <i>zadanie zlecone</i>	119 672,66	33 966,00	119 700,00
17.	85216 – Zasiłki stałe (zwroty nienależnie pobranych świadczeń) <i>zadanie własne</i>	29 813,17	21 000,00	21 000,00
18.	85216 – Zasiłki stałe <i>zadanie zlecone</i>	1 829 290,86	1 207 415,00	2 005 200,00
19.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie własne</i>	15 508 774,36	16 729 174,00	16 729 174,00
20.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	1 904 305,24	1 780 957,00	1 780 957,00
21.	85219 – Ośrodki pomocy społecznej <i>zadanie zlecone</i>	101 567,88	18 000,00	108 000,00
22.	85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej <i>zadanie własne</i>	587 271,03	892 358,00	892 358,00
23.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie własne</i>	817 804,12	880 000,00	960 000,00
24.	85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze <i>zadanie zlecone</i>	132 404,22	106 301,00	177 504,00
25.	85230 - Pomoc w zakresie dożywiania <i>zadanie własne</i>	744 358,62	1 065 478,00	720 000,00
26.	85230 - Pomoc w zakresie dożywiania <i>zadanie zlecone</i>	1 020 000,00	734 522,00	1 080 000,00
27.	85295 – Pozostała działalność – Prace społecznie użyteczne, Mieszkania przejściowe, KIS <i>zadanie własne</i>	2 253 521,28	2 253 712,00	2 253 712,00
28.	85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych <i>zadanie własne</i>	200 000,00	250 000,00	250 000,00
29.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie własne</i>	333 516,67	434 390,00	0,00
30.	85321 – Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności <i>zadanie zlecone</i>	389 789,80	283 083,00	750 000,00
31.	85395 – Pozostała działalność –	5 278,00	0,00	0,00
32.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie własne</i>	47 967,54	76 200,00	76 200,00
33.	85415 – Pomoc materialna dla uczniów – stypendia socjalne <i>zadanie zlecone/</i>	191 233,38	0,00	192 000,00

I.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2018r. /kwoty w zł./	Plan na 2019r. /kwoty w zł./	Potrzeby na 2019r. /kwoty w zł./
34.	85501 – Świadczenia wychowawcze Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci <i>zadanie zlecone</i>	84 578 830,80	78 547 930,00	85 000 000,00
35.	85501 – Świadczenia wychowawcze zwroty <i>zadanie własne</i>	452 723,86	370 000,00	370 000,00
36.	85502 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie zlecone</i>	40 128 983,45	38 789 968,00	40 130 000,00
37.	85502 – Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego <i>zadanie własne</i>	2 437 473,99	2 378 640,00	2 438 000,00
38.	85504 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie własne</i>	336 899,46	426 703,00	426 703,00
39.	85504 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie zlecone (Program Koordynator , asystent rodziny 2018r.</i>	126 882,00	0,00	0,00
40.	85504 – Zadania w zakresie wspierania rodziny <i>zadanie zlecone (Program „Dobry start”)</i>	5 532 650,00	3 689 620,00	5 533 000,00
41.	85508 – Rodziny zastępcze <i>zadanie własne</i>	5 809 377,80	6 095 298,52	6 392 000,00
42.	85508 – Rodziny zastępcze <i>zadanie zlecone (Dodatek wychowawczy)</i>	1 344 194,99	1 185 295,00	1 345 000,00
43.	85508 – Rodziny zastępcze <i>(Program koordynator ,asystent rodziny 2018r.) zadanie zlecone</i>	220 784,00	0,00	0,00
44.	85510 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze <i>zadanie własne</i>	901 259,66	940 000,00	940 000,00
45.	85578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych <i>zadanie własne (zwroty nienależnie pobranych świadczeń)</i>	0,00	600,00	600,00
46.	Projekt „Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej”	98 420,33	0,00	0,00
47.	Projekt „Dziecko, Rodzina, Przyszłość”	49 403,08	0,00	0,00
48.	Projekt „Razem możemy więcej”	288 125,00	225 056,12	225 056,12
49.	Projekt „Zintegrowana animacja społeczna”	996 662,41	1 269 582,70	1 269 582,70
50.	Projekt „Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego”	37 571,03	373 726,47	373 726,47
51.	Projekt „Miejskie Centrum Usług Społecznościowych”	0,00	717 273,39	717 273,39
52.	Fundusz celowy PFRON	2 932 476,00	3 038 621,00	4 604 174,00
53.	Aktywny Samorząd	324 096,54	0,00	324 100,00

Jak co roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco analizuje wydatkowanie środków na poszczególne zadania. W przypadku wystąpienia niedoboru na zadania własne, tut. Ośrodek zwraca się z prośbą do Prezydenta Miasta o zabezpieczenie brakujących środków. Natomiast potrzeby w zakresie realizowanych zadań z dotacji Wojewody, są zgłaszane w formie sprawozdań kwartalnych i przekazywane drogą elektroniczną w terminach wskazanych przez Wojewodę. Brakujące środki z dotacji na bieżąco są zwiększane.

The page features a decorative graphic on the right side consisting of three overlapping blue circles of varying sizes, arranged vertically. Two thin blue lines extend from the top left towards the circles, and another line extends from the top right towards the circles, creating a triangular frame. The word "Zakończenie" is written in a bold, blue, sans-serif font on the left side of the page.

Zakończenie

15. ZAKOŃCZENIE

Kierunki działań, które podejmowane będą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w roku 2019:

1. Realizacja nowego zadania obejmującego prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób starszych (Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych, Klubu Samopomocy „Klub Seniora”, Klubu Samopomocy dla Osób Starszych „Przystań”);
2. Uruchomienie Klubu Senior+ w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Celem Klubu jest zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) przez aktywizację społeczną, prozdrowotną, a także edukacyjną, kulturalną, rekreacyjną i opiekuńczą dostosowaną do potrzeb;
3. Zasiedlenie uruchomionych mieszkań chronionych wspieranych oraz dalszy rozwój mieszkalnictwa chronionego;
4. Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Zintegrowana Animacja Społeczna w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT;
5. Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Razem możemy więcej – rozwój usług społecznych* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych;
6. Dalsza realizacja projektu konkursowego p.n.: *Ekosystemy na rzecz utrzymania zdrowia psychicznego w gminach* w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś priorytetowa IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne, etap II.
7. Prace nad utrzymaniem trwałości projektu innowacyjnego testującego p.n.: *Budowanie kultury współdziałania instytucji z obszaru zatrudnienia i integracji społecznej poprzez wspólne tworzenie map problemów i zasobów środowiska lokalnego na przykładzie miasta Bielska-Białej*;
8. Prace nad utrzymaniem trwałości projektu konkursowego p.n.: *Efektywniejsze usługi opiekuńcze w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych;
9. Przygotowanie do realizacji projektu p.n. *Miejskie Centrum Usług Społecznościowych – Rozwój międzypokoleniowych usług społecznych w Bielsku-Białej* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Poddziałanie 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT;
10. Dalszy udział Ośrodka w projekcie p.n.: *Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin*, Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój;
11. Aplikowanie o dofinansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej – perspektywa finansowa na lata 2014-2020. W szczególności w obszarze rozwoju usług społecznych, włączenia społecznego osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;

12. Pozyskiwanie środków z budżetu państwa na realizację zadań;
13. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia Rodzinnego Domu Pomocy;
14. Organizacja Pikniku dla Rodzin Zastępczych;
15. Kontynuacja współpracy w zakresie kwalifikowania osób/rodzin do pomocy żywnościowej z *Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej* będącego realizatorem działań w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2019;
16. Udział w realizacji zadań wynikających ze *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bielska-Białej na lata 2014-2020* oraz różnorodnych programów miejskich jak i gminnych;
17. Przygotowanie *Oceny zasobów pomocy społecznej* dla gminy i powiatu;
18. Udział w opracowaniu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej*;
19. Udział w ogólnopolskim badaniu liczby osób bezdomnych, obejmującym wyspecjalizowane placówki noclegowe oraz tzw. miejsca „niemieszkalne”;
20. Dalszy udział w pracach Komisji Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w sprawie projektu uchwały dotyczącej Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta;
21. Kontynuacja podjętej współpracy z Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Fundację BSA Teatr Grodzki oraz Związkiem Kawalerów Maltańskich;
22. Współpraca z Przewodniczącymi Zespołów Interdyscyplinarnych w ramach Śląskiej Regionalnej Koalicji Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych;
23. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz udział w szkoleniach.